

DAGSORDEN Fylkesutvalget d. 25-01-2022

Mødedato Tirsdag d. 25. januar 2022 kl. 11:30

Mødested Microsoft Teams

Indholdsfortegnelse

RS 1/2022 Presentasjon i fylkesutvalget 25. januar 2022 - Rikssamlingsjubileet.....	3
Møtedokumenter.....	4
PS 1/2022 Godkjenning av protokoll fra fylkesutvalgets møte 30. november 2021.....	5
PS 2/2022 Godkjenning av protokoll fra fylkesutvalgets møte 14. desember 2021.....	6
PS 3/2022 Forslag til ny arkivlov - høringsuttale.....	7
PS 4/2022 Opprykk/nyvalg i yrkesopplæringsnemda.....	14
PS 5/2022 Høring - forslag til endringer i friskoleloven.....	17
PS 6/2022 Fratredelse fra folkevalgte verv pga flytting - Henrik Hageland, SP.....	23
PS 7/2022 Sola kommune - Områderegulering - Bærheim - Plan 0611 - Høring.....	26
PS 8/2022 Sandnes kommune - gnr. 39, bnr. 529 - m.fl. - detaljregulering - Hoveveien 19 og 21 - pl	43
PS 9/2022 Sandnes kommune - gnr. 69, bnr. 3098 og 3121 - endring av plan 2014122 - Lurahammø	50
PS 10/2022 Karmøy kommune - samfunnsdelen 2021-2030 - planforslag til offentlig ettersyn og hø	54
PS 11/2022 Økonomisk støtte til Sykkelturen 2022 i regi av Norges frivillighetssentraler.....	63
PS 12/2022 Kandidat til energikommisjonen.....	66

Referatsak

Arkivreferanse: 2021/32861-4
Saksbehandler: Harald Eide Ellingsen
Avdeling: Utvalgssekretariat

Presentasjon i fylkesutvalget 25. januar 2022 - Rikssamlingsjubileet

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
1/2022	25.01.2022	Fylkesutvalget

Vedlegg:

- 1 Status Rikssamlingsjubileet 25.01.2022

Møtedokumenter

Saksfremlegg

Arkivreferanse: 2019/23874-39
Saksbehandler: Harald Eide Ellingsen
Avdeling: Utvalgssekretariat

Godkjenning av protokoll fra fylkesutvalgets møte 30. november 2021

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
1/2022	25.01.2022	Fylkesutvalget

Vedlegg:

1 Møteprotokoll FU 30. november 2021

Innstilling

Protokoll fra fylkesutvalgets møte 30. november 2021 godkjennes.

Marianne Chesak
fylkesordfører

Harald Eide Ellingsen
utvalgssekretær

Saksfremlegg

Arkivreferanse: 2019/23874-40
Saksbehandler: Harald Eide Ellingsen
Avdeling: Utvalgssekretariat

Godkjenning av protokoll fra fylkesutvalgets møte 14. desember 2021

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
2/2022	25.01.2022	Fylkesutvalget

Vedlegg:

1 Møteprotokoll FU 14. desember 2021

Innstilling

Protokoll fra fylkesutvalgets møte 14. desember 2021 godkjennes.

Marianne Chesak
fylkesordfører

Harald Eide Ellingsen
utvalgssekretær

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksfremlegg

Arkivreferanse: 2021/54319-4
Saksbehandler: Knut Albert Gjedrem Auestad
Avdeling: Digital utviklingsavdeling

Forslag til ny arkivlov - høringsuttale

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
3/2022	25.01.2022	Fylkesutvalget

Vedlegg:
1 høyringsnotat-5.oktober-

Sammendrag

Fylkesrådmannen er positiv til at lovforslaget er forkorta i forhold til Arkivlovutvalet sitt forslag. Språket er lett, men det er framleis ønskeleg med definisjon av omgrep for å hindra feiltolking.

Det er uheldig at journalføringsplikten blir vidareført i den nye lova, då denne er i all praksis utdatert og tungvint. Den gjer og eit hinder i at fellesløysingar kan bli brukt effektivt.

Det kjem frå lovforslaget ut at det framleis er utfordringar knytt til kassasjon og kva som er plikta ut frå andre lovar. Her må det tydeleg kommuniserast ut frå Nasjonalarkivet og departementet kva lovar som har påverknad for kassasjonsføresegner.

Fylkesrådmannen er kritisk til at kommunar og fylkeskommunar ikkje har større handlingsrom i lovverket til å sørga for at verneverdige privatarkiv blir tekne vare på.

Fylkesrådmannens innstilling

Rogaland fylkeskommune avgjer høyringssvar i medhald til fylkesrådmannen sine vurderingar i forslaget til ny lovtekst.

Inge Smith Dokken
fylkesrådmann

Svein Vathne
avdelingssjef

Bakgrunn for saken

Kulturdepartementet har i høringsbrev datert 5. oktober sendt ut eit forslag til ny arkivlov. Forslaget til ny lov skal erstatta gjeldande arkivlov frå 1992. Frist for høringsuttale er sett til 14. januar 2022.

Problemstilling

Fylkesutvalet blir bedt om å ta stilling til fylkesrådmannen sine vurderingar til høyringa til ny arkivlov.

Saksopplysningar

Høringsnotatet byggjer på utgreiinga til arkivlovutvalet, NOU 2019:9 *Frå kalveskinn til datasjø*. Utgreiinga var på høyring frå 1. juli til 2. desember 2019. Fylkesrådmannen gav innspel til NOUen.

Utgreiinga og innspela som kom i forbinding med NOUen ligg til grunn for forslaget til ny arkivlov. Målet med den nye arkivlova er å ha eit lovverk som skal danna grunnlaget for arkiv i ein meir digital kvardag enn kva den gamle lova var lagt opp til. Departementet går inn for å behalde mykje av hovudtrekka frå den gamle arkivlova, men i ein meir tilpassa grad enn gjeldande lov. NOU 2019:9 var i stor grad prega av detaljerte lovparagrafar. Det nye forslaget er i mykje større grad rekna som overordna og mindre detaljstyrande paragrafar.

Høringsbrevet legg og til at ein reknar med å fortsetta det viktige samspelet som er mellom arkivlova, offentleglova og forvaltningslova. I det nye lovforslaget er det og føreslått at Arkivverket skal bytta namn til Nasjonalarkivet for å tydeleggjera rolla til Nasjonalarkivet. Dette er ein ordlyd fylkesrådmannen støtter seg til og vil bli brukt vidare i høyringssvaret her.

Fylkesrådmannens vurderingar

Generelt om lovutkastet

Fylkesrådmannen er positiv til at lova er revidert til å passa til ei framtid der arkivene er meir digitale og ein annan arbeidskvardag for arkivskaparane enn kva som var når den gamle arkivlova trådde i kraft. Det er viktig at ein har eit lovverk som ikkje har store hull etter kvart som den digitale utviklinga skrid framover. Det er positivt at lova gjeld på eit meir overordna nivå og ikkje gjennomgåande detaljert slik som forslaget frå Arkivlovutvalet var skissert. Språket er generelt bra, men det er framleis ønskeleg med ein definisjon av omgrep ettersom det fort kan oppstå misforståing eller mistolking av omgrepa og kva dei famnar.

Fylkesrådmannen meiner at det ikkje må gjerast for vanskeleg å gje innsyn i saker for depotinstitusjonar på vegne av arkiveigar. Det må vera heimel for den enkelte arkiveigar om dei vil delegera mynde til å gjera innsyn og fatta slike einskildvedtak på vegne av arkiveigar utan å gjera arkiva tungt byråkratiske. Dette gjeld spesielt med

tanke på at elektroniske arkivsystem som er avslutta i stor grad blir overlevert til arkivinstitusjonar tidlegare enn kva som nok har vore praksis med papirarkiv. Dette for at oppretthalding av utdaterte miljø for elektroniske system er tungvint og kostbart. Det bør derfor gjevast heimel til at arkiveigar sjølv kan gje mynde til depotinstitusjonen for å gje innsyn i deponert materiale, eventuelt med den avgrensinga ein sjølv vel med t.d. at eldre deponerte arkivseriar kan depotinstitusjonen sjølv gje innsyn i medan i nyare deponerte arkivseriar skal arkivskaparen fatta vedtak.

§ 1 – Føremålsparagrafen

Fylkesrådmannen er positiv til innhaldet i sjølv føremålsparagrafen og formuleringa der. Tydeliggjering av arkivet si rolle i at den offentlege forvaltninga blir dokumentert gjennom arkiv og at arkivet skal spela ei viktig rolle i eit moderne demokrati og som eit verktøy for å trygga einskildindividet sine rettar er eit positivt trekk. Det er og viktig at det framkjem av lova at arkiv og er viktig for å ivareta demokratiet og det offentlege si kontroll av forvaltninga. Det er og positivt at ein meiner at lovverket skal vera med og legga til rette for at verneverdige private arkiv blir tekne vare på for ettertida.

§ 2 – Verkeområde

Fylkesrådmannen viser til fråsegn til høyringa til NOU 2019:9 om at me var positive til at verkeområdet skulle utvidast til å gjelda alle verksemdar som er omfatta av offentleglova. Det er framleis vår meining. Det er viktig at ein gjer naudsynnte grep for at interkommunale selskap og sjølvstendige rettssubjekt som ikkje fattar einskildvedtak, men framleis har dokumentasjon som vil vera i tråd med føremålsparagrafen, sørger for at denne dokumentasjonen blir teken vare på. Ettersom nye arbeidsoppgåver blir pålagt forvaltninga og desse oppgåvene blir løyst på ulike måtar er det viktig med eit lovverk i botn som er framtidsretta og ikkje blir utdatert berre etter nokre få år.

Fylkesrådmannen er einig i at offentleg eigde selskap som driv næring i direkte konkurranse med private selskap ikkje skal vera underlagde arkivplikta, då dette vil svekka konkurranseevna. Det bør derimot utgreiast om i kva grad alle selskap som utfører oppgåver på vegne av det offentlege, privat og offentleg eigde, bør vera underlagt ei arkivplikt når dei utfører oppgåver.

§ 4 – arkivplikt til offentlege organ

Fylkesrådmannen er positiv til at ein legg til ordlyden «oppgåveløysing» som omgrep i tillegg til «saksbehandling». Den gamle lova nemner berre omgrepet «saksbehandling» og det har vore vanskeleg i praksis å definera kor skiljet går. Omgrepet «oppgåveløysing» gjer derfor ein tydelegare definisjon om kva arkivlova omfattar.

Ordlyden om at ein skal arkivera strukturert informasjon i databasar viser og tydeleg ein meir tilpassa språkbruk til ein digital tidsalder. Oppgåveløysing og saksbehandling førekjem i mykje større grad gjennom utveksling og opparbeiding av strukturert data og i mindre grad av «brev» som blir sendt inn og ut frå organet og arkivert i eit sak-/arkivsystem. Den nye ordlyden tydeleggjer at arkivet omfattar mykje meir. Dette er positivt.

Fylkesrådmannen stiller seg bak forslaget om å bruka ein positiv avgrensing i kva som skal arkiverast, altså at ein nemner kva som skal arkiverast, i motsetning til den gamle lova som heller nemner kva som ikkje skal arkiverast. Det er derimot viktig at departementet veljar ein ordlyd som ikkje blir utdatert i framtida. Arbeidsmetodar og sakshandsaming endrar seg i takt med teknologien og det er viktig at arkivlova ikkje fell bak.

Det nye lovforslaget beheld framleis journalføringsplikta. Fylkesrådmannen er kritisk til dette og meiner at den gamle journalføringsplikten har i praksis utspelt si rolle, i alle fall i den strenge tolkinga som gjeld i dag. Grunna samarbeidet mellom det offentlege og private aktørar i oppgåveløysinga er kontinuerlege revideringar av dokument og planar i praksis underlagt journalføringsplikt då versjonane går «inn» og «ut» av organet før den ferdige versjonen er på plass. Ein journal med slike kontinuerlege revideringar vil ikkje ha nokon verdi som ein oversikt.

Journalføringsplikta fører og til at bruk av fellesløysingar som nemnt i § 5 i praksis blir vanskelege då ein vanskeleg kan føra ein god journal som berre gjeld eit organ frå ei fellesløysing. Dette krevjer og at ein enkelt kan henta ut ein journal som berre gjeld organet frå fellesløysinga. Det vil i så fall vera mykje meir naturleg at ein kan overføre journalføringsansvaret saman med arkivansvaret, og dermed får ein samla journal som viser alt i staden for fleire fragmenterte journalar.

Fylkesrådmannen vil og poengtera at i moderne sakshandsaming er det og mykje flyt av reine rådata som ikkje eignar seg til å bli journalført, ettersom journalføring vil få rådata ut frå konteksten dei eksisterer i og ein dermed sit igjen med ein data utan meining.

Fylkesrådmannen er positiv til at kravet om ein arkivplan blir lovfesta. Ein stiller seg og bak vurderinga som er gjort av Arkivlovutvalet sitt forslag om at ein dokumentasjonsstrategi som skal reviderast og godkjennast av øvste leiing kvart fjerde år ikkje er rette vegen å gå. Sjølv om det er positive trekk ved at dette vil vera med å bevisstgjera arkivet si rolle i verksemdar, er eit lovkrav ikkje rette måte å løysa dette på.

§ 5 – felles system

Fylkesrådmannen er positiv til at ein gjennom lov vil gjera det enklare å danna eit arkiv ut frå fellesløysingar der fleire offentlege verksemdar er inne for å løysa oppgåver. Dette vil bidra til eit meir fullstendig arkiv som viser korleis oppgåva blei løyst, i staden for at ein må følgja ei sak gjennom fleire fragmenterte arkiv. Dette vil og forenkla sakshandsaming i større grad. Gitt at journalføringsplikta blir verande bør ein derimot gjera det mogleg at journalføringsplikta enkelt kan overførast i same avtale med arkivplikta, slik at ein ikkje er tvungen til å ha egne og fragmenterte journalar som nemnt ovanfor. Noverande ordlyd kan gje inntrykk av at det einskilde organ framleis må føra journal over sine egne dokument.

Dersom ein har krav om å samstundes føra sin eigen journal er det mest sannsynleg at den enklaste måten å gjennomføra journalføringsplikta å arkivera i sitt eige sak-/arkivløysing og at ein dermed ikkje får danna eit komplett arkiv i tråd med intensjonen til denne paragrafen.

Fylkesrådmannen støtter seg og bak IKA Rogaland sin uttale til NOU 2019:9 om at dersom statlege organ pålegg kommunale verksemder å bruka ei fellesløyising skal det vera ein forventning til at det statlege organet og er villig til å ta over arkivansvaret for fellesløyisinga. Alternativet er då at dagens praksis med utvikling av eigne integrasjonar for overføring av dokumentasjon frå fellesløyisinga til eigne arkiv, ein prosess som er både kostbar, tidkrevjande og generelt lite samfunnsøkonomisk. Det vil vera mykje mindre kostbart for eit departement eller direktorat og utvikla eller skaffa ein robot eller integrasjon som gjer dette for alle i staden for at alle involverte kommunar og fylkeskommunar skal gjera det sjølve. Sjølv om det ikkje passar nødvendigvis i ein lovtekst, bør det framleis bli kommunisert.

§ 8 – Kassasjon av arkiv

Det er synleg ut frå lovarbeidet at departementet ser utfordringa rundt det å handtera personopplysningar i arkivarbeidet. Sjølv om lovforslaget ikkje er så strengt som gjeldande lov med at ein her må belaga seg på å kassera gitt at det er heimla i andre lovar. Fylkesrådmannen er einig i at andre lovar skal i særskilde tilfelle kunna gje føresegnar om pålegg om kassasjon, men det er viktig at ein sentralt då sørger for å ha ei informativ rolle om kva som ein skal kassera basert på andre lovar. Dette gjeld spesielt sidan departementet påpeiker at det er ein skilnad mellom omgrepet «sletting» og «tilinkjeggjering». Dersom det er slik at i nokre lovar så vil ordet sletting ikkje automatisk krevja kassasjon så er det viktig at Nasjonalarkivet har ein oversikt over kva lovar som faktisk pålegg kassasjon av arkivverdige materiale. Fylkesrådmannen er vidare einig i at det er berre i dei tilfella det eksplisitt kjem fram at informasjon skal gjerast til inkje at det skal førekoma kassasjon. Når det kjem til personopplysningar er det og særskilt viktig at Nasjonalarkivet og Datatilsynet har ein god og open dialog saman slik at det ikkje vil vera ulike lovtolkingar inne i bilete.

Fylkesrådmannen stiller seg positiv til at andre organ som utarbeidar føresegnar om destruksjon av arkiv skal rådføra seg med Nasjonalarkivet. Dette både for at Nasjonalarkivet skal kunna rådgje på eit tidleg stadium, men og slik at Nasjonalarkivet då kan informera vidare ut om kva som er gjeldande lov. Det er derfor viktig at departementet legg fram at Nasjonalarkivet har ei opplysningsplikt utad slik at andre offentlege verksemder enkelt kan finna fram til slik informasjon.

Det må framleis avklarast i kva grad rettspraksis frå norske og europeiske domstolar vil ha påverknad på krav til kassasjon. Dette gjeld spesielt sidan GDPR i utgangspunktet ikkje har fristar for kassasjon eller spesifikke føresegnar om kassasjon, men at rettspraksis kan ha påverknad på dette.

§ 11 – Tilgjengeleggjering av arkiv

Fylkesrådmannen er positiv til at det kjem ein eigen heimel som legg til krav om at ein skal tilgjengeleggjera arkiv for bruk av det offentlege. Dette er eit viktig steg for å oppnå føremålsparagrafen. Dette gjeld spesielt no når meir av arkivmateriale er digitalt og enklare kan tilgjengeleggjerast for det offentlege via nettportalar og liknande.

Når det gjeld vurderinga rundt teieplikt knytt til arkivmateriale er Fylkesrådmannen einig i tidlegare høyringssvar til NOU 2019:9 om at det er ønskeleg med ein større utgreiing og retningslinjer for korleis kommunane skal forholde seg til teieplikta for deponert arkivmateriale.

§ 13 – Tilsyn med etterleving av lova

Fylkesrådmannen er einig i departementet sin konklusjon om at det er Nasjonalarkivet som skal føra tilsyn over arkiv og i den kommunale sektoren, og ikkje som Arkivlovutvalet føreslo i NOU 2019:9, at det er statsforvaltaren som skal ta over tilsynsansvaret. Skal det gjennomførast tilsyn er det viktig at dei som gjennomfører tilsynet har kompetansen om det som er eit sær sær teknisk krevjande felt. Det er lite truleg at ein kunne gjeve statsforvaltarane gode nok rettleiarar til at tilsynet ville vore tilsvarande bra som om når ein har tilsyn frå spisskompetansen i Nasjonalarkivet.

Fylkesrådmannen vil framleis framheva at det som har blitt merka om at fordelene med at statsforvaltaren fører tilsyn er at tilsynsmyndigheitene og kan ta med seg kunnskapen som ligg om lokale forhold hjå dei som det blir gjort tilsyn hjå. Det bør derfor vurderast om at Nasjonalarkivet og statsforvaltaren saman skal gjennomføra tilsyn saman slik at ein får kombinasjonen av tung fagkompetanse og kunnskapen om lokale forhold som kan takast i betraktning under tilsynet.

§§ 15 – 17 – Privatarkiv

Fylkesrådmannen merker seg at departementet har gått vekk frå Arkivlovutvalet sitt forslag om at fylkeskommunen skal få ansvaret for bevaring privatarkiv som ikkje er av statleg interesse, som ville felle inn under Nasjonalarkivet. Den nye forslaget gjer Nasjonalarkivet, kommunar og fylkeskommunar heimel til å inngå avtale om deponering og bevaring av privatarkiv (§ 16) og i særskilte tilfelle kan Nasjonalarkivet krevja å få kopiera arkiva utan vederlegg (§ 17). Fylkesrådmannen merker seg at utanom dei tilfella eit arkiv er å rekna som særskilt verneverdig er all bevaring av privatarkiv i hovudsak belaga på frivillig samarbeid frå dei private. Dette vil og bety at dei private aktørane og må vera førebudde på å ta ein større del av kostnaden med t.d. ordning av arkiv og at kommunar og fylkeskommunar må ta kostnaden med oppbevaring av arkiva.

Det er viktig å merka seg at i eit budsjettår så er det alltid dei lovfesta oppgåvene som blir prioritert. Det er ikkje ein løyndom at den kommunale økonomien generelt er trong og ein ser vanskeleg for seg at det vil vera tilgjengelege midlar i forhold til behovet som er for å sørgja for trygging av privatarkiv. Ein er med dette i veldig stor grad avhengig av at private institusjonar tek vare på arkiva eller at arkivskaparane sjølve bidreg i trygginga. At lova legg til rette for at avtalar skal inngåast er positivt i og for seg, men dette er framleis avtalar som har blitt gjort mellom kommunale og private aktørar tidlegare. Sjølv om ein i lovforslaget får ei god forståing om korleis eigarskap endrar seg etter deponering går lovforslaget ikkje langt nok.

Det må i tillegg stillast spørsmål til kva som er meint med omgrepet «særskilt verneverdig» og kriteria som skal til før noko skal kallast klassifiserast som dette. Det er fleire bedrifter som har vore sær viktige for mindre lokalsamfunn som hjørnesteinsbedrifter, men som sett frå eit nasjonalt perspektiv ikkje har vore så store at ein automatisk kan tenka seg at dei vil falla inn under definisjonen «særskilt verneverdige». Det er i tillegg ønskeleg med ein klargjering om i kva grad kommunar og fylkeskommunar kan be om at Nasjonalarkivet fattar eit slikt vedtak. Fylkesrådmannen ser på det som uheldig dersom det berre er Nasjonalarkivet som åleine sit på definisjonsspørsmålet. Dette gjer at risikoen for å mista arkiv av

interesse for lokalsamfunn er betydeleg auka og ikkje i tråd med andre ledd i føremålsparagrafen.

Fylkesrådmannen er positiv til at Nasjonalarkivet skal få ansvaret for å halda oversyn over verneverdige privatarkiv og at desse skal bli kartlagt slik at ein får ein oversikt. Det er framleis ein lang veg å gå før ein faktisk oppnår det som er intensjonen i føremålsparagrafen, som er trygging av privatarkiv.

Fylkesrådmannen har elles ingen merknadar til dei andre delane av lovforslaget.

Konklusjon

Rogaland fylkeskommune avgjer høyringssvar i medhald til fylkesrådmannen sine vurderingar i forslaget til ny lovtekst.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksfremlegg

Arkivreferanse: 2022/55-3
Saksbehandler: Harald Eide Ellingsen
Avdeling: Utvalgssekretariat

Opprykk/nyvalg i yrkesopplæringsnemda

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
4/2022	25.01.2022	Fylkesutvalget Fylkestinget

Vedlegg:

1 Fritak for verv YON

Sammendrag

I e-post av 11. januar 2022 søker Kerstin Rossavik fritak fra sitt verv i Yrkesopplæringsnemda (YON), da hun har skiftet jobb og område hun arbeider innen. Rossavik er representant for Virke i YON. Silje Sandven rykker opp til fast medlem i YON som representant for Virke, og det velges nytt varamedlem.

Fylkesordførers innstilling

1. Kerstin Rossavik fritas fra vervet som medlem for Virke i yrkesopplæringsnemda fra 23. februar 2022.
2. Silje Sandven rykker opp fra varaplass til fast medlem i yrkesopplæringsnemda fra 23. februar 2022.
3. Som nytt varamedlem for Virke i yrkesopplæringsnemda, gjeldende fra 23. februar 2022 velges Hilde Huseberg.

Marianne Chesak
fylkesordfører

Bakgrunn for saken

I en e-post av 11. januar 2022 fra Kerstin Rossavik ber hun om fritak fra sitt verv i YON, grunnet ny jobb og skifte av arbeidsområde.

Saksopplysninger

Utgangspunktet er at den folkevalgte skal skjøtte sine plikter i vervet. En har som folkevalgt både rett og plikt til å fungere i vervet for den perioden man er valgt.

Medlemmer / varamedlemmer til YON er pr. definisjon folkevalgt, jfr. kommunelovens bestemmelse i § 5-1 andre avsnitt, som lyder: *«Med folkevalgt menes i denne loven medlemmer av (...) fylkestinget og personer som et folkevalgt organ har valgt inn i et folkevalgt organ eller et annet kommunalt organ etter § 5-2».*

Kommuneloven har særlige bestemmelser for uttreden og fritak fra folkevalgt organ. Av § 7-9 andre ledd fremgår at «Hvis en folkevalgt ikke kan ivareta vervet sitt uten at det fører til vesentlig ulempe for *han eller henne, kan (...) fylkestinget etter søknad frita den folkevalgte for vervet midlertidig eller for resten av valgperioden. Når søknaden vurderes, skal det legges vekt på om grunnlaget for søknaden var kjent på det tidspunktet da den folkevalgte samtykket i å bli valgt.*»

Vilkårene for å få innvilget fritak fra verv, er strenge. Av forarbeider til loven (prop 46L) går det frem at det vil viktig å vurdere om ivaretagelse av vervet fører til vesentlig ulempe for den folkevalgte. Det er ifølge forarbeidene først og fremst søkerens arbeidsforhold, sykdom og andre sterke velferdsgrunner bestemmelsen.

YON er omhandlet av opplæringslova, hvor det i §12-3 (2) står: «Nemnda skal ha medlemmer med personlege varamedlemmer som til saman skal ha brei innsikt i heile fag- og yrkesopplæringa og i nærings- og sysselsetjingsspørsmål. Det skal i alle høve nemnast opp medlemmer frå partane i arbeidslivet etter forslag frå arbeidstakarorganisasjonane og etter forslag frå arbeidsgivarorganisasjonane. Alle organisasjonar som er representerte i organ for samarbeid om fag- og yrkesopplæringa jf. § 12-1, har rett til å vere representerte i nemnda.(...).»

Fylkesordførers vurderinger

Valg av representanter til YON skiller seg fra valg til ordinære folkevalgte organ, ved at lovgiver har fastsatt at en rekke organisasjoner skal ha rett til å være representert i nemda. Når organisasjonene utnevner representanter til YON er det utfra at den aktuelle kandidat representerer sin organisasjon. Dette er også intensjonen jfr opplæringslova §12-3 (2). Dersom representanten på grunn av endret arbeidsforhold/organisasjonsforhold ikke lenger vil være en representant for organisasjonen oppfylles ikke lovens intensjon.

I utgangspunktet er det ønskelig at organisasjonene oppnevner personer som en anser vil være i vervet hele perioden, og hvor vedkommende også er klar over hva

som er forventet i forhold til arbeidsmengde og virketid, men av ulike årsaker kan slike forhold endre seg.

For å ivareta intensjonen med lovendringen, hvor en rekke flere organisasjoner har rett til å være representert i YON, vil fylkesordfører anbefale at det gis fritak for medlemmer som ikke lenger representerer sin organisasjon.

På denne bakgrunn foreslås det å innvilge Kerstin Rossavik fritak fra sitt verv i yrkesopplæringsnemda, med opprykk av varamedlem Silje Sandven. Som nytt varamedlem for Virke velges Hilde Huseberg.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksfremlegg

Arkivreferanse: 2021/66384-2
Saksbehandler: Bjarne Bjørnsen
Avdeling: Seksjon for kvalitet, analyse og dimensjonering KAD

Høring - forslag til endringer i friskoleloven

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
5/2022	25.01.2022	Fylkesutvalget

Sammendrag

Kunnskapsdepartementet har sendt på høring forslag til endringer i friskoleloven (privatskoleloven), med frist 28. januar 2022.

Endringene medfører navneendring fra friskolelova til privatskolelova og forslag om å oppheve muligheten for godkjenning etter § 2-1 andre ledd bokstavene h) og i).

Fylkesrådmannens innstilling

Rogaland fylkeskommune støtter forslagene til endring av tittel på *Lov om frittstående skolar med rett til statstilskot (friskolelova)* til *Lov om private skolar med rett til statstilskot (privatskolelova)*.

Rogaland fylkeskommune støtter også departementets forslag om å oppheve muligheten for godkjenning etter § 2-1 andre ledd bokstav h) og i).

Inge Smith Dokken
fylkesrådmann

Eiliv Fougner Janssen
fylkesopplæringssjef

Bakgrunn for saken

Som oppfølging av Hurdalsplattformen foreslår Kunnskapsdepartementet å oppheve de to godkjenningsgrunnlagene *vidaregående opplæring i yrkesfaglege utdanningsprogram* og *særskilt profil*, jfr. friskoleloven § 2-1 andre ledd, bokstavene h) og i). Disse to grunnlagene kom inn i loven i 2015 etter forslag fra forrige regjering. Med forbehold om Stortingets tilslutning til lovforslagene vil hjemmelen til å godkjenne skoler etter friskoleloven § 2-1 andre ledd bokstavene h) og i) bortfalle med virkning fra 1. august 2022.

I tillegg ønsker departementet å endre lovens tittel fra *lov om frittstående skolar (friskolelova)* til *lov om private skolar med rett til statstilskot (privatskolelova)*.

Problemstilling

Departementet viser til at antallet frittstående grunnskoler og videregående skoler økte betraktelig under Solberg-regjeringen. Høsten 2013 var det godkjent og i drift 268 friskoler. Dette tallet hadde økt til 346 friskoler høsten 2021. I skoleåret 2019/20 gikk 4,25 % av elevene i grunnskolen og 8,2 % av elevene i videregående skoler i friskoler.

Denne høringen varsler en ny politisk retning. Regjeringen har som sentral målsetting å styrke den offentlige fellesskolen og stramme inn dagens lov om private skoler. Regjeringen vil gjeninnføre betegnelsen «private skoler» og endre navnet på loven.

Som oppfølging av Hurdalsplattformen foreslår departementet å oppheve de to godkjenningsgrunnlagene *videregående opplæring i yrkesfaglige utdanningsprogram* og *særskilt profil*. Det skal fortsatt være adgang til å få godkjent private skoler på de grunnlagene som følger av § 2-1 andre ledd bokstavene a) til g) i loven. Det foreslås derfor ingen endringer i adgangen til å få godkjent nye skoler og driftsendringer ved eksisterende skoler på disse grunnlagene.

Saksopplysninger

Departementet understreker at godkjenningsordningen i dagens lov i hovedsak vil bli videreført. Departementet mener at det er rom for at uttalelser fra kommune eller fylkeskommune bør kunne tillegges noe større vekt ved behandling av søknad om godkjenning av nye skoler og driftsendringer ved eksisterende skoler.

Departementet viser blant annet til at lokale folkevalgtes vurderinger av hvilken virkning en etablering av en privat skole vil ha for den lokale skoleplanleggingen, hvilket behov det er for den omsøkte skolen og hvor stor andel private skoler og elevplasser det allerede finnes i kommunen/fylkeskommunen kan være relevante momenter i en uttalelse fra kommunen eller fylkeskommunen.

Departementet vil likevel understreke at det bare vil være uttalelser fra kommunen eller fylkeskommunen som sannsynliggjør de innsigelse som reises, som kan tillegges vekt.

Lovens tittel

Begrepet frittstående skoler (friskoler) gir ingen umiddelbar informasjon om at skolene er i privat eie. Det foreslås derfor å gå bort fra begrepet friskoler, slik at disse igjen benevnes som private skoler med rett til statstilskudd.

Departementet foreslår at tittelen på loven blir endret til lov om private skolar med rett til statstilskot (privatskolelova). Som følge av dette fremmer departementet også forslag om endringer i §§ 1-1 første ledd, 1-2 første ledd og 2-1 første ledd.

Godkjenning av skoler på grunnlag av § 2-1 andre ledd bokstav h) vidaregående opplæring i yrkesfaglege utdanningsprogram

Det følger av Hurdalsplattformen at regjeringen ønsker å stramme inn mulighetene for å få godkjenning etter friskoleloven ved å oppheve videregående opplæring i yrkesfaglige utdanningsprogram som grunnlag for godkjenning som privat skole med rett til statstilskudd.

Etter departementets vurdering bør de skolene som i dag driver sin virksomhet etter friskolelovens § 2-1 andre ledd bokstav h) få beholde den godkjenning de har fått. For å oppnå regjeringens mål om å stramme inn mulighetene for godkjenning som privat skole med rett til statstilskudd, mener departementet imidlertid at disse skolene bare bør kunne få godkjent nødvendige driftsendringer. Med «nødvendige driftsendringer» menes for eksempel endringer i læreplanen som følge av endringer i den offentlige læreplanen eller i strukturen for den offentlige 13-årige grunnopplæringen. Dette innebærer at loven etter forslag ikke vil åpne for driftsendringer i form av økt elevtall, nye trinn og nye utdanningsprogram for disse skolene.

Departementet foreslår å oppheve friskolelovens § 2-1 andre ledd bokstav h).

Departementet foreslår videre at skoler som er godkjent etter friskoleloven § 2-1 andre ledd bokstav h), bare skal kunne få godkjent nødvendige driftsendringer.

Departementet foreslår i tillegg at skoler som i dag har godkjenning etter friskolelovens § 2-1 andre ledd bokstav h) må være i drift pr 1. juli 2022, for å beholde sin rett til tilskudd og til å drive virksomhet etter loven. Med «i drift» forstås at skolen har fått driftstillatelse.

Godkjenning av skoler på grunnlag av § 2-1 andre ledd bokstav i) særskilt profil

Muligheten til å få godkjenning som friskole med særskilt profil kom inn i loven med virkning fra 1. august 2015. Lovendringen åpnet for å godkjenne skoler som ønsker et tilbud utover handlingsrommet i Kunnskapsløftet. Godkjenningsgrunnlaget er omtalt i friskolelovens forarbeider. I forarbeidene er det vist til at profilskoler enten kan være skoler som ønsker å rette spesiell faglig oppmerksomhet mot et emne eller skoler som ønsker å bygge på en annen pedagogikk enn den som er i bruk i offentlige skoler eller annen anerkjent pedagogikk.

Departementet forslår å oppheve friskoleloven § 2-1 andre ledd bokstav i).

Departementet forslår videre at skoler som er godkjent etter friskoleloven § 2-1 andre bokstav i), bare skal kunne få godkjent nødvendige driftsendringer.

Departementet foreslår i tillegg at skoler som i dag har fått godkjenning etter friskolelovens § 2-1 andre ledd bokstav i) må være i drift pr 1. juli 2022, for å få beholde sin rett til tilskudd og til å drive virksomhet etter loven. Med «i drift» forstås at skolen har fått driftstillatelse.

Fylkesrådmannens vurderinger

Lovens tittel

Fylkesrådmannen er enig i departements vurdering om at begrepet friskole ikke gir noen informasjon om at skolen er privat eie. Ved å endre begrepet til privatskole med rett til statstilskudd blir det tydeligere overfor elever og foreldre at det er snakk om skoler i privat eie enn gjeldende terminologi.

Godkjenning av skoler på grunnlag av § 2-1 andre ledd bokstav h) vidaregåande opplæring i yrkesfaglege utdanningsprogram

Fylkesrådmannen støtter forslaget om å ta bort muligheten for å godkjenne private skoler innen videregående opplæring i yrkesfaglige utdanningsprogram. Dette vil styrke fylkeskommunens arbeid med å sørge for at tilbudsstrukturen i fylket blir mer forutsigbart. Spesielt på lengre sikt, da selv ikke skoler som har slik godkjenning i dag, vil kunne få utvide elevtall og/eller utvide med flere utdanningsprogram.

Godkjenning av skoler på grunnlag av § 2-1 andre ledd bokstav i) særskilt profil

Fylkesrådmannen har ingen innvendinger til departementets forslag om å oppheve § 2-1- andre ledd bokstav i) særskilt profil, da dette vil være med å styrke den breie pedagogiske forståelsen som ligger til grunn for norske læreplaner.

Konklusjon

Rogaland fylkeskommune støtter forslagene til endring av tittel på *Lov om frittstående skolar med rett til statstilskot (friskolelova)* til *Lov om private skolar med rett til statstilskot (privatskolelova)*.

Rogaland fylkeskommune støtter også departementets forslag om å oppheve muligheten for godkjenning etter § 2-1 andre ledd bokstavene h) og i).

Forslag til lovendringer:

I lov 4. juli 2003 nr. 84 om frittstående skolar med rett til statstilskot gjøres følgende endringer:

Ny tittel på loven skal lyde:

Lov om private skolar med rett til statstilskot (privatskolelova)

I følgende bestemmelser skal betegnelsen «frittstående» endres» til «private»:
§ 1-1 første ledd, § 1-2 første ledd og § 2-1 første ledd.

§ 2-1 Godkjenning av skolar skal lyde:

Departementet kan godkjenne private skolar og driftsendringar ved godkjende private skolar. Departementet kan godkjenne at ein grunnskole flyttar verksemda si til ein annan kommune eller at ein vidaregåande skole flyttar verksemda si til ein annan fylkeskommune. Ein skole skal ikkje få godkjenning dersom etableringa vil medføre negative konsekvensar for det offentlege skoletilbodet, eller andre særlege grunnar tilseier at skolen ikkje bør godkjennast. Vertskommunen eller vertsfylket skal få høve til å gi fråsegn før departementet gjer vedtak i saka, og dei kan klage på departementet sitt vedtak. Godkjende skolar har rett til statstilskot etter § 6-1 og til å drive verksemd etter lova.

Skolane skal drive verksemda si på følgjande grunnlag:

- a) livssyn
- b) anerkjend pedagogisk retning
- c) internasjonalt
- d) særskilt tilrettelagd vidaregåande opplæring i kombinasjon med toppidrett
- e) norsk grunnskoleopplæring i utlandet
- f) særskilt tilrettelagd opplæring for funksjonshemma
- g) vidaregåande opplæring i verneverdige tradisjonshandverksfag

Med særskild tilrettelagt vidaregåande opplæring i kombinasjon med toppidrett etter andre ledd bokstav d, er det i denne samanhengen meint årstimetalet for utdanningsprogram idrettsfag eller årstimetalet for utdanningsprogram studiespesialisering med tillegg av 140 årstimar toppidrett på vidaregåande trinn 1. Toppidrett på første årstrinn i vidaregåande opplæring kan vere programfaget toppidrett eller toppidrett etter eigen læreplan som er godkjend av departementet. Skolane må tilby toppidrett som eit programfag på vidaregåande trinn 2 og 3.

Opplæringa skal vere på norsk eller samisk. Dette kravet gjeld likevel ikkje internasjonale skolar. Viktige dokument om verksemda etter lova skal i alle høve vere tilgjengelege på norsk eller samisk.

Godkjenninga fell bort dersom ein skole ikkje startar opp verksemda si etter lova i løpet av tre skoleår etter at godkjenning vart gitt. Det same gjeld om drifta etter lova blir nedlagd.

Krava i andre ledd om eit særskilt grunnlag gjeld likevel ikkje allereie godkjende skolar som var i drift innan utgangen av 2007. Departementet kan berre godkjenne nødvendige driftsendringar ved skolar som ikkje oppfyller krava i andre ledd.

Skolar som var godkjende for vidaregåande opplæring i yrkesfaglege utdanningsprogram eller med særskilt profil og som er i drift 1. juli 2022, har rett til tilskot og til å drive verksemd etter loven. Departementet kan berre godkjenne nødvendige driftsendringar ved desse skolane.

Departementet kan i forskrift fastsetje fristar i samband med søknader om godkjenning av frittståande skolar.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksfremlegg

Arkivreferanse: 2022/7648-2
Saksbehandler: Harald Eide Ellingsen
Avdeling: Utvalgssekretariat

Fratredelse fra folkevalgte verv pga flytting - Henrik Hageland, SP

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
6/2022	25.01.2022	Fylkesutvalget Fylkestinget

Vedlegg:

1 Flytting til Oslo

Sammendrag

Henrik Hageland, SP har meldt flytting til Oslo på grunn av ny jobb, og han er ikke lenger valgbar jfr kommuneloven §7-9.

Fylkesordførers innstilling

1. Henrik Hageland, SP trer ut av sine folkevalgt verv i Rogaland fylkeskommune 12. januar 2022.
2. Det foretas opprykk i varalisten til fylkestinget.
3. Det foretas opprykk i varalisten til opplæringsutvalget, Berit S. Østerhus blir 2. vara. Som ny 3. vara til opplæringsutvalget for SP velges:

Som ny 3. vara til opplæringsutvalget for SP i perioden Dagny S. Hausken, SP er fungerende ordfører i Stavanger velges:

4. Som ny 4. vara til samferdselsutvalget for SP velges:
5. Som ny 2 vara til fylkestrafikksikkerhetsutvalget for SP velges:
6. Som ny personlig vara for Dagny S. Hausken i Fagskolen Rogaland velges:
7. I perioden når Dagny S. Hausken er fungerende ordfører i Stavanger oppnevnes følgende som settemedlem og fungerende leder i Fagskolen Rogaland:

Marianne Chesak
fylkesordfører

Bakgrunn for saken

Henrik Hageland, SP opplyser i en e-post 12.01.22 at han har meldt flytting til Oslo på grunn av ny jobb. I følge kommuneloven §7-9 er han dermed ikke lenger valgbar til folkevalgte organ i Rogaland fylkeskommune.

Hageland har følgende verv:

- 6. vara til fylkestinget
- 2. vara til opplæringsutvalget
- 4. vara til samferdselsutvalget
- 2. vara til fylkestrafikksikkerhetsutvalget
- Personlig varamedlem for Dagny S. Hausken til Fagskolen Rogaland

Fylkestinget vedtok i sak 159/21 angående permisjonssøknad fra Dagny S. Hausken, SP følgende:

«Det foretas følgende opprykk/valg av settemedlemmer, gjeldende i perioden Hausken er fungerende ordfører i Stavanger:

Opplæringsutvalget

Varalisten for SP rykkes opp, slik at Henrik Hageland rykker opp til 1. vara, Berit Søvik Østerhus 2. vara.

Fagskolen Rogaland

Som settemedlem og fungerende leder velges Henrik Hageland, SP. Som nytt varasettemedlem velges: Berit Søvik Østerhus.»

Hausken vil være fungerende ordfører i Stavanger mens ordføreren har fødselspermisjon, fra våren 2022.

Problemstilling

Det fremgår av kommuneloven §7-9 at «En folkevalgt som ikke lenger er valgbar til et folkevalgt organ, trer endelig ut av organet. En folkevalgt som er registrert som utflyttet fra kommunen eller fylkeskommunen, og derfor ikke lenger er valgbar, kan likevel tre inn igjen i vervet hvis han eller hun flytter tilbake igjen innen to år».

Fylkesordførers vurderinger

Henrik Hageland flytter ut av Rogaland fylke, og er dermed ikke lenger valgbar til folkevalgte verv i Rogaland. Hageland trer derfor ut av sine folkevalgte verv.

Hageland er av fylkestinget valgt som settemedlem og fungerende leder i Fagskolen Rogaland mens Dagny S. Hausken vil være fungerende ordfører i Stavanger (med start cirka 1. mars 2022). Da denne perioden ikke er startet enda velges det ny vara for Hausken, og med eget vedtak om at vedkommende velges som settemedlem og fungerende leder i Fagskolen Rogaland når Hausken blir fungerende ordfører.

Hageland er også 2. vara til opplæringsutvalget. Dagny S. Hausken er 1. vara, men vil ha permisjon mens hun er fungerende ordfører i Stavanger. Senterpartiet bør

derfor oppnevne et ekstra varamedlem for perioden hvor Hausken er fungerende ordfører.

Dersom Hageland flytter tilbake til Rogaland innen to år kan han tre inn igjen i sine verv.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksfremlegg

Arkivreferanse: 2019/45567-24
Saksbehandler: Synnøve Hognestad
Avdeling: Plan-, miljø- og samfunnsavdelingen

Sola kommune - Områderegulering - Bærheim - Plan 0611 - Høring

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
7/2022	25.01.2022	Fylkesutvalget

Vedlegg:

1, gangsbehandling Bærheim
Bærheim saksframlegg
Plankart
Planbestemmelser
Planbeskrivelse
Mobilitetsplan for Bærheim

Sammendrag

Sola kommune har sendt områdereguleringsplan for Bærheim på høring. Planen legger til rette for et større boligområde med mellom ca 720 og 1020 nye boenheter i form av eneboliger, rekkehus, flermannsboliger og lavblokker. I tilknytning til boligområdet er det også avsatt areal til offentlig tjenesteyting med barnehage, nærbutikk og offentlig tjenesteyting. Virksomheten «Drivhuset på Bærheim» ligger innenfor planområdet.

Området som er omfattet av reguleringsplanen ble overført fra Sandnes kommune til Sola kommune ved en grensejustering i 2016. Området var avsatt til utbyggingsformål i Sandnes kommune. Rogaland fylkeskommune fremmet innsigelse da området ble tatt inn i kommuneplanen til Sola som boligformål i 2019.

Hovedbegrunnelsen for innsigelsen var at Bærheim lå utenfor prioriterte utbyggingsområder, jfr. Regionalplan for Jæren og at Sola kommune hadde mange ledige boligområder med bedre måloppnåelse. Etter mekling ble det oppnådd enighet om at området ble tatt inn i kommuneplanen, men at utbygging av Bærheim skulle skje i tråd med overordna føringer om samordna bolig-, areal- og transportplanlegging. En viktig føring er at realisering av området skal skje i samsvar med nullvekstmålet for personbiltrafikk.

I planen blir det foreslått ulike tiltak for å redusere personbiltrafikk, blant annet at bussrute 7 og x50 skal forlenges inn i planområdet før hele området kan realiseres. Fylkesrådmannen støtter forslaget om å forlenge bussruter inn i området, men mener kollektivtransport til området må være på plass før det kan gis brukstillatelse til utbyggingstrinn 1. Planen foreslår at kollektivtransport først må være på plass ved realisering av utbyggingstrinn 2. Fylkesrådmannen ber også kommunen vurdere om en bør vente med å realisere hele området inntil bussveg til Sola sentrum er etablert.

Andel parkeringsplasser er et viktig grep for å nå nullvekstmålet. Fylkesrådmannen har faglig råd om sikre en lavere parkeringsdekning enn det planen nå legger opp til.

Fylkesrådmannen er kritisk til at prinsipp for plassering av parkeringsareal ikke er fastlagt. Særlig gjelder dette fordi planen også åpner for at lekeområder kan bli plassert lengre unna boliger enn avstandskrav i regionalplan for Jæren og Søre Ryfylke 2050 (RPJSR). Arealene innenfor byggeområdene er knappe. I slike situasjoner bør areal på bakkenivå nær boligene i første rekke brukes til å utforme gode uterom og felles uteoppholdsareal. Stor andel overflateparkering kan føre til utfordringer med å legge til rette for trygge og trafikksikre uterom. Fylkesrådmannen foreslår derfor innsigelse til manglende krav om effektiv arealbruk. Også boligtetthet bør vurderes nærmere for å sikre god utnyttelse av området.

Sentralt i området ligger i dag virksomheten «Drivhuset på Bærheim» som i dag tilbyr utleie av selskapslokale og matservering. Bestemmelsene gir uklare rammer for videreutvikling av eiendommen blant annet ved at det er åpnet for «annen næringsvirksomhet». I den grad det skal åpnes for økt aktivitet i området, beverting eller «annen næringsvirksomhet» bør omfanget vurderes nøye ut fra prinsipp for «rett virksomhet på rett sted», jfr. RPJSR og potensiell konflikt mellom boligformål, støy og trafikk. Det bør også stilles krav om at videreutvikling av området skal skje gjennom detaljregulering. Fylkesrådmannen foreslår innsigelse til at rammene for hvilke tiltak som er tillatt er for vide og at det ikke er krav om detaljregulering av området.

Planen legger opp til noe justering av regional grønnstruktur. Fylkesrådmannen stiller spørsmål ved om bredde for grøntkorridor er for smal til at alle de ulike funksjonene som er tenkt inn i området, overvannshåndtering, vilttrekk, turdrag og kvartalslekeplass, kan bli dekket på en god måte.

For adkomst til området ber fylkesrådmannen kommunen vurdere om etablering av to filer inn i rundkjøringen fra vest i rundkjøring Forusbeen/Varabergveien bør innarbeides som et rekkefølgekrav, evt. at det bør settes krav om ny trafikkanalyse etter at deler av området er bygd ut.

Fylkesrådmannen retter administrativ innsigelse til feil markering av automatisk freda kulturminner i arealplankartet og til unøyaktige bestemmelser knyttet til automatisk freda kulturminner i forslag til reguleringsbestemmelser. Det blir også gitt faglig råd om bruk av hensynssone for bevaring av kulturminne, og krav om rydding, nødvendig istandsetting og skilting av kulturminne.

Fylkesrådmannens innstilling

1. Det fremmes innsigelse til manglende krav til kollektivdekning, jfr. nullvekstmålet. Før det kan gis brukstillatelse til boliger innenfor området bør det etableres et høyverdig busstilbud fram til mobilitetspunktet sentralt i planområdet.
2. Det fremmes innsigelse til manglende krav til effektiv arealbruk, jfr. retningslinjer i RPJSR. Innsigelsen er forankret i at planen åpner for at lekeareal kan bli plassert lengre unna bolig enn føringer i RPJSR kombinert med at planen potensielt åpner for stor andel overflateparkering. Stor andel overflateparkering utfordrer mål om god bokvalitet og gode uterom nær bebyggelsen og effektiv bruk av areal, jfr. jordvernstrategien.
3. Det fremmes innsigelse til manglende konkretisering av arealbruk på området BKB1. Utvidelse av eksisterende tiltak og eventuell etablering av nye tiltak bør vurderes gjennom detaljreguleringsplan. Videre bør det framgå i bestemmelsene at eventuell næringsvirksomhet på eiendommen bør være i samsvar med «næringskategori 2», jfr. retningslinjene i RPJSR.

Inge Smith Dokken
fylkesrådmann

Christine Haver
regionalplansjef

Problemstilling

I 2016 ble et område nord for Forusbeen på Bærheim formelt overført fra Sandnes kommune til Sola kommune ved en grensejustering. I dette fulgte også et 180 daa stort areal som i kommuneplan for Sandnes var vist til utbyggingsformål næring. Dette arealet ble tatt inn i kommuneplanen for Sola 2019 – 2035 til utbyggingsformål bolig.

Ved uttalelse til kommuneplanen for Sola påpekte Rogaland fylkeskommune at boligbygging på Bærheim ikke var i tråd med kravene om en samordnet areal- og transportplanlegging, jfr føringer i Regionalplan Jæren som var gjeldende på det tidspunktet. Boligutbygging skulle, da som nå, prioriteres i sentrum og langs bussvegen. Avstand til Sola sentrum er 2,5km (Solakrossen) og området inngikk ikke i det framtidige stamnett for kollektivtrafikk slik dette er vist i Regionalplan Jæren. Det ble også vist til byvekstavtalen med krav om nullvekst i personbiltransporten og hvor utbygging i sentrum og langs bussveien skal prioriteres. Bærheim ligger utenfor avgrensingen som er satt i Regionalplan Jæren over framtidige boligområder med rekkefølgeprioritering

Fylkesutvalget vedtok innsigelse til kommuneplanen. Begrunnelsen var strid med overordna føringer i Regionalplan Jæren, at kommunen har store boligreserver og at boligområdet på Bærheim ikke var omtalt i kommuneplanen og dermed ikke inngikk i regnskapet over framtidig arealreserve i Sola.

Mekling 23.01.19 konkluderte med at fylkeskommunen trekker sin innsigelse dersom det i planbeskrivelsen går klart fram at utbygging på Bærheim skal skje i tråd med føringer for samordna areal- og transportplanlegging. I kommuneplanen for Sola ble følgende føring for Bærheim tatt inn i bestemmelsene:

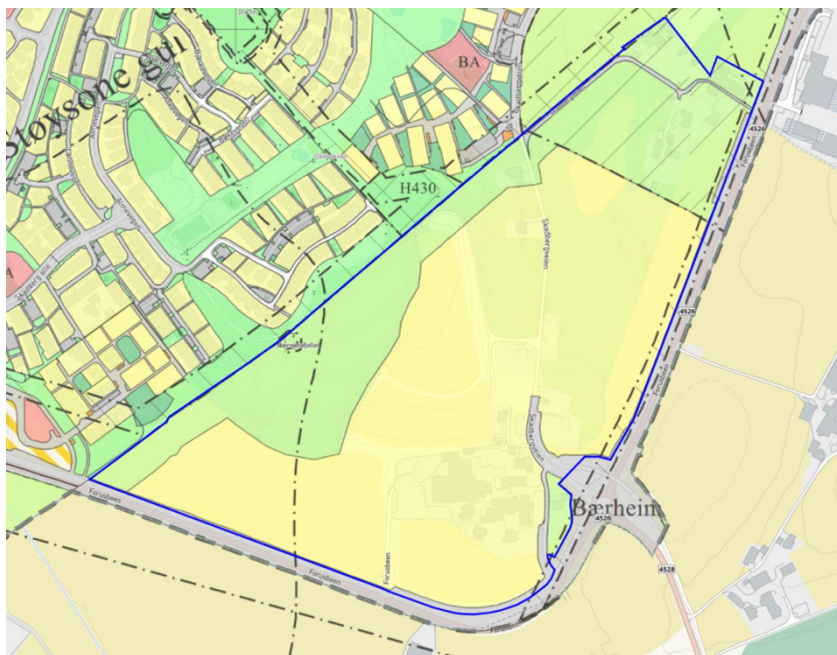
«Utbygging av Bærheim skal skje i tråd med overordna føringer; samordna bolig-, areal- og transportplanlegging og nullvekstmål. Det innarbeides rekkefølgekrav som sikrer at realisering av området skjer i samsvar med regionalplan, nullvekstmålet i personbiltrafikk, jordvernstrategi, utbyggingstakt etc, tilsvarende som er gjort for andre store utbyggingsområder.»

Fylkesutvalget skal ta stilling til om planforslaget er i strid med overordna planer og føringer, inkludert Regionalplan for Jæren og Søre Ryfylke 2050 (RPJSR). I denne saken vil det særlig være viktig å vurdere om planen følger opp fylkesutvalget sitt vedtak og konklusjon fra mekling. Andre aktuelle problemstillinger er om planen legger opp til effektiv arealbruk og omfang av mulig utvidelse/nyetablering av tjenesteyting/bevertning og annen næringsvirksomhet.

Saksopplysninger

Planområdet er på om lag 286 dekar og ligger ca 2,5 km øst for Sola sentrum. Planområdet er i gjeldende kommuneplan vist som boligformål, LNFR og regionalt grøntdrag.

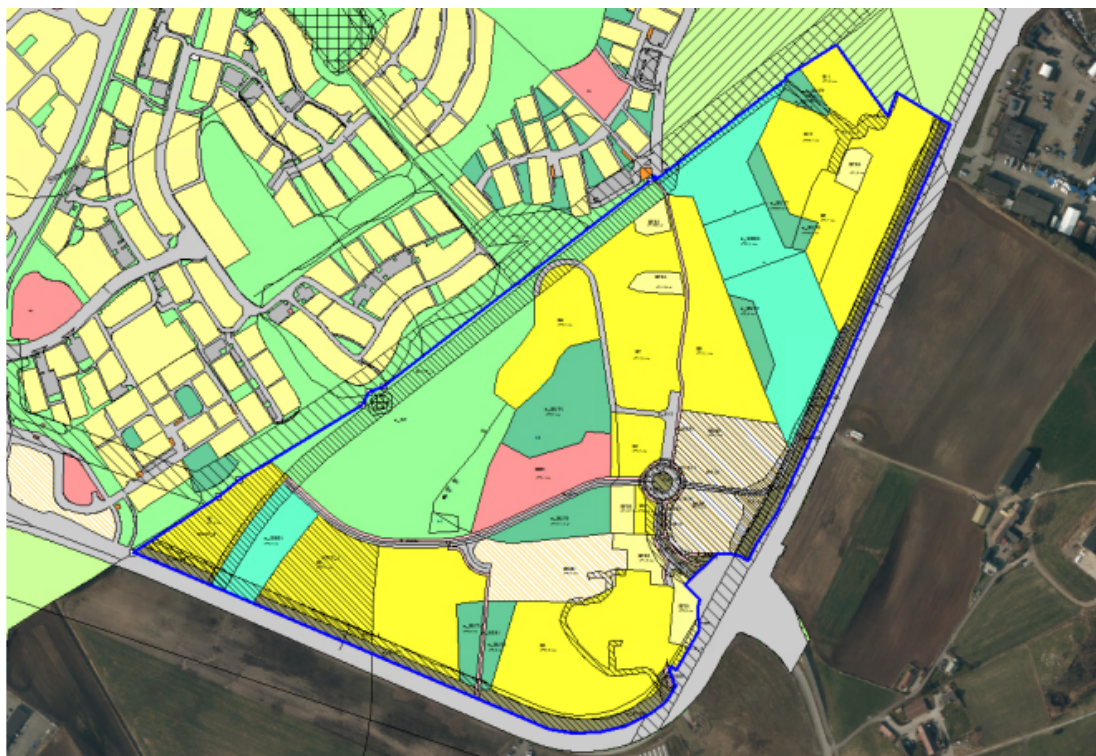
Planområdet grenser til eksisterende boligområde i vest og LNFR – områder i Sandnes kommune i øst og består i dag hovedsakelig av jordbruksareal samt noe spredt bebyggelse.

Figur 1 Kartet viser utsnitt av kommuneplanen. Blå strek viser omriss av planområdet.

Det er gjort enkelte justeringer av formålsgrenser i forhold til gjeldende kommuneplan:

- Plassering av regionalt grønndrag flyttes mot sør til ubebygget lavpunkt i planområdet for å bedre håndtere overvann. Regionalt grønndrag er i tillegg redusert med ca 25 dekar.
- Grense mellom utbyggingsareal og friområde på Bærheimfjellet justeres for å sikre areal ved eiketrær og flytte bebyggelse lengre inn mot antatt fast grunn.

Figur 2 Plankart

Hovedformålet med planen er å etablere et nytt boligområde med mellom 724 og 1027 boenheter med byggehøyder fra 2 til 5 etasjer. Området legger også til rette for lokalbutikk og barnehage sentralt i planområdet.

Sentralt i området ligger «Drivhuset på Bærheim». Her er det, gjennom vedtak om midlertidig dispensasjon gitt av Sandnes kommune i 2008, etablert selskapslokale. På tomten har det tidligere også vært etablert sommerfuglpark og spisested.

Nullvekstmål – kollektiv og parkering

Et viktig grep i planen er å legge til rette for at eksisterende bussrute blir forlenget inn i området. Det er derfor regulert en rundkjøring i planområdet som skal fungere som sнопlass for buss. Busstopp skal etableres i tilknytning til rundkjøringen. Busslinjene 7 og x50 har i dag endeholdeplass på Varebergveien. Buss 7 kjører i dag via Sola sentrum og universitetet til Stavanger sentrum, tre ganger i timen hele dagen. I tillegg kjører x50 til/fra Stavanger sentrum, via Hillevåg og dagens sykehus i rushtiden. Begge rutene tar ca. 35 minutter fra Sola til Stavanger.

Figur 3 Illustrasjonen viser forslag til hvordan en kan forlenge ruten 7 og rute x50 med ett stopp. Hvit sirkel viser 500 meters radius rundt mobilitetspunktet.

I tillegg er det i bestemmelsene formulert et rekkefølgekrav om at det ikke kan gis brukstillatelse til utbyggingstrinn 2 før det er etablert kollektivtransport til planområdet.

Utbyggingstrinnene, jfr §7.3 i bestemmelsene er vist i tabellen under:

a. Utbyggingsrekkefølge

Trinn 1	B6, B7 og B8
Trinn 2	B1, B2
Trinn 3	B10
Trinn 4	B4, B5,
Fleksibel byggestart	BKB2 og BKB3
Se punkt b. og c.	B3, B9 og B11

- a. Utbyggingsrekkefølgen innenfor hvert trinn skal følge feltnummereringen.
- b. Det kan ikke gis igangsettingstillatelse for B3 før trinn 2 er ferdig utbygd.
- c. Det kan ikke gis igangsettingstillatelse for B9 og B11 før trinn 3 er ferdig utbygd.

Figur 3 viser mulig forlengelse av rute 7 og rute x50.

Andre konkrete grep i planen som vil kunne bidra til å redusere biltrafikk er å ikke åpne Skadbergveien for gjennomkjøring for bil. Vegen vil bli forbeholdt syklende og gående og vil kunne oppfattes som en «snarveg» mot Sola sentrum.

Fylkesrådmannens vurderinger

Generelt

Et av de viktige spørsmålene i denne saken er om planen i sum svarer ut føringer knyttet til overordna bolig-, areal- og transportplanlegging og mobilitet jfr. konkrete bestemmelser i kommuneplanen i Sola for Bærheim.

Viktige føringer i regionalplan for areal og transport på Jæren er å legge opp til en arealbruk som i størst mulig grad bygger opp rundt målsettingene om attraktive sentrum, effektiv ressursutnyttelse, redusert transportbehov og minst mulig forbruk av dyrka jord.

For å nå hovedmålene viser regionalplanen til planleggingsprinsippet om å fortette innenfra og ut, det vil si å først prioritere utbygging av områder sentralt og områder nær bussvegen. Andre mer perifere boligområder innføres etter behov. Regionalplanen gir videre tydelige føringer om å oppnå høy utnyttelse i områder som har en strategisk gunstig lokalisering for kompakt byvekst og der transportbehovet i stor grad kan løses med miljøvennlige reisemåter.

I tillegg er det på Nord – Jæren gjennom byvekstavtalen og nullvekstmålet for biltrafikk en ekstra forventning om at det blir lagt opp til en arealbruk som reduserer behovet for biltransport sammenliknet med dagens situasjon. Nullvekstmålet forsterker behovet for at boligbygging i første rekke skal skje i sentrum og nær bussvegtraseen.

Ut fra disse overordna målsettingene peker regionalplanen ut noen regionalt prioriterte utviklingsområder. Bærheim ligger ikke innenfor disse prioriterte utviklingsområdene i motsetning til flere andre store boligområder i Sola som enda ikke er ferdig utbygd, f.eks på Jåsund.

Ut fra dette ligger det en klar forventning om at planen bør ha lagt til rette for tiltak som bidrar til nullvekstmålet. I tillegg bør området utnyttes effektivt.

Nullvekstmål - reisemiddelfordeling bil, sykkel og til fots

Fylkesrådmannen vil gi kommunen ros for å ha hatt fokus på tema som bygger opp rundt nullvekstmål i planprosessen, blant annet ved å foreslå å forbedre kollektivtilbudet inn i området. I mobilitetsplanen er det også lagt vekt på at bilen skal være en underordna transportform i planområdet og at det er et mål at innbyggerne på Bærheim skal bruke bilen så lite som mulig. Mobilitetsplanen nevner flere konkrete tiltak f.eks lav fartsgrense internt i området og at parkering i all hovedsak skal skje under bakken. Biler ledes via korteste trase ut på Forusbeen for å belaste boligområdet med så lite trafikk som mulig.

Videre løfter planen det å holde Skadbergvegen stengt for biltrafikk som et viktig grep som prioriterer sykkel og gange framfor bruk av bil.

Noen tema, busstilbud og parkering for bil, mener fylkesrådmannen likevel burde fått strammere føringer

Kollektivtrafikk

Planområdet betjenes ikke av buss i dag. Buss 7, X50 og N86 går alle fra Varabergveien. Avstand fra sentralt i planområdet og hit er ca. 700m, som er for lang avstand til at dette kan regnes som et høyverdig kollektivtilbud.

Reguleringsbestemmelsenes 7.2.i anfører at det skal være etablert kollektivtransport til planområdet før brukstillatelse til *utbyggingstrinn 2* kan gis.

Utbyggingstrinn 1 utgjør delområdene B6, B7 og B8, samlet minimum 170 og maksimum 285 boenheter. Rogaland fylkeskommune mener det vil være i strid med nasjonale føringer og kommuneplanens bestemmelse 4.5.3 å etablere boliger innenfor planområdet før disse er gitt en kollektivdekning som kan anses høyverdig.

Mobilitetsplanen foreslår at rute 7 og X50 forlenges fra Varabergveien til hjertet av planområdet (områdeplanen foreslår en ny rundkjøring her som også kan fungere som snumulighet), som da vil medføre at alle beboere innenfor planområdet vil ha mindre enn 500m til nærmeste holdeplass. Det foreligger imidlertid ingen avklaring på at bussruter skal forlenges inn i planområdet. Fylkesrådmannen er kjent med at det har vært dialog med Columbus rundt dette, men før områdeplanen vedtas må dette være endelig avklart.

Fylkesrådmannen ber også kommunen konkret vurdere om en bør vente med å bygge ut siste del av området før bussvegen er etablert. Etablering av bussvegen vil bidra til å ytterligere forsterke kollektivtilbudet.

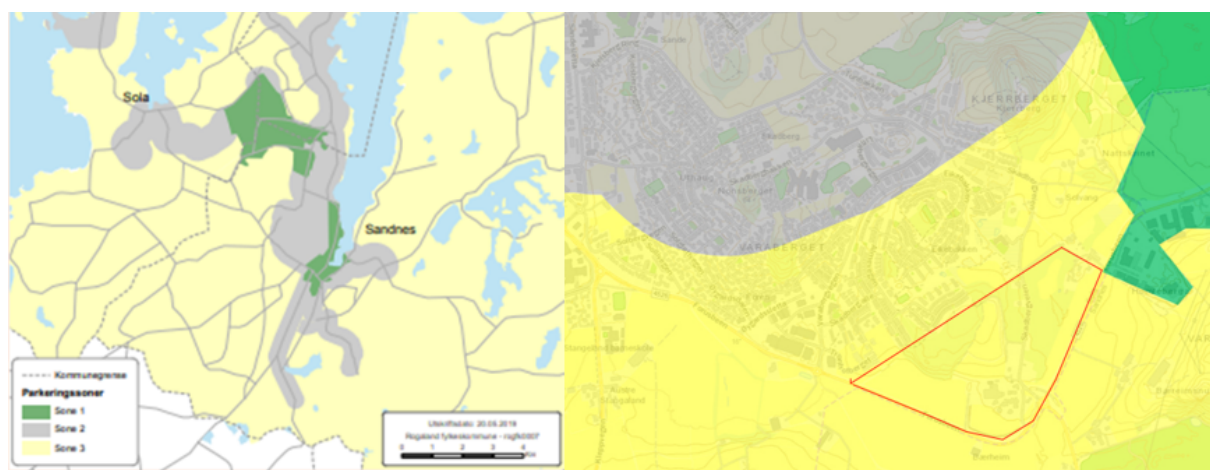
Parkering for bil

Til tross for at parkering og mobilitetsplanens mål om at bil skal være den underordna transportformen er parkeringsdekning og parkeringsløsninger ikke konkret omtalt i bestemmelsene til planen. Om parkering står det i bestemmelsene: «*Bil- og*

sykkelparkering skal være i tråd med bestemmelser i enhver tid gjeldende kommuneplan».

For området utenfor sentrum åpner kommuneplanen i Sola for 1,5 parkeringsplasser, inkludert gjesteparkering for bil og minimum 4 parkeringsplasser for sykkel pr boenhet.

I RPJSR er parkeringsnorm delt inn i soner blant annet ut fra avstand til sentrum og avstand til bussveg. Planområdet ligger ca. 750 meter utenfor sone 2 som utgjør influensområdet til bussvegen. I sone 3 gir regionalplanen føringer om 1,2 bilparkeringsplasser for blokkbebyggelse og 1,8 bilparkeringsplasser for småhusbebyggelse, inkludert gjesteparkering. Videre gir regionalplanen krav om 3 parkeringsplasser for sykkel pr boenhet. Fordeling av blokkbebyggelse og småhusbebyggelse innenfor planområdet på Bærheim er ikke endelig avgjort, men det er rimelig å anta at en parkeringsdekning på 1,5 plasser pr. boenhet som kommuneplanen legger opp til omtrent tilsvarer parkeringsdekning jfr. norm i regionalplanen.

Figur 4 Kart til venstre: Oversiktskart som viser avgrensning av de ulike parkeringssonene på Nord-Jæren. Kart til høyre: Rødt omriss viser planområdet plassering sett i forhold til avgrensning av de ulike parkeringssonene.

Ut fra målsetting om at kollektivtilbudet blir bedre og tilnærmet på nivå med høyverdig bussveg mener fylkesrådmannen at parkeringsdekningen bør reduseres ned mot 1 parkeringsplass pr boenhet, jfr. sone 2 i regionalplanens retningslinjer for parkering. En restriktiv parkeringspolitikk vil bygge opp under målsetting om bruk av kollektiv.

Det at avstand både til Sola sentrum og til Forus er relativt kort (2 – 2,5 km) slik at mange arbeidsplasser og daglige gjøremål kan nås med sykkel taler i seg selv for noe lavere parkeringsdekning for bil til boligformål enn foreslått. Avstand til overordna bussvegnett er også forholdsvis kort.

For parkering knyttet til kombinerte formål, bolig, tjenesteyting, forretning og næring bør det gjøres konkrete vurderinger av parkeringsdekning opp mot nullvekstmålet etter konkrete vurderinger i mobilitetsplan i forbindelse med detaljregulering av områdene.

I tillegg til parkeringsdekning for bil, mener fylkesrådmannen det er uheldig at planen ikke gir føringer for plassering av parkeringsareal, i fellesanlegg eller under bakken. Dette blir nærmere omtalt under avsnitt om samlet arealutnyttelse under.

Oppsummering – nullvekstmål og reisemiddelfordeling

Fylkesrådmannen mener at planen i sum ikke i stor nok grad bygger opp under nullvekstmålet og foreslår **innsigelse** til manglende krav til kollektivdekning. Videre har fylkesrådmannen **faglig råd** om å redusere parkeringsdekning for bil ned mot 1 plass pr. boenhet, jfr. sone 2 i RPJSR. Kollektivdekning jfr. § 7.2 i bestemmelsene endres til «utbyggingstrinn 1».

Arealutnyttelse – boligtetthet, bilparkering og felles uteoppholdsareal

Ved utforming av et boligområde henger de tre temaene boligtetthet, parkering og utforming av felles uteoppholdsareal tett sammen. Erfaring viser at i byggeområder med en viss boligtetthet vil det være nødvendig at en andel av parkeringen blir plassert under bakken for å gi plass til nok felles uteoppholdsareal nær boligene. Områder nær boliger på bakkeplan bør prioriteres til uterom med god kvalitet framfor areal til parkering på bakkenivå.

Boligtetthet

Planforslaget oppgir en utnyttelsesgrad for delfeltene fra 50-120 %-BRA. Flere av de største delfeltene som B2, B3 og B10 foreslås med en utnyttelse på 70-90 %-BRA. Samlet minimum boligutnyttelse for alle rene boligområder (B1 – B11) er 4,85 boliger pr dekar.

Med bakgrunn i krav om god kollektivdekning er det argument for at området bør utnyttes mer effektivt enn minimumsutnytting på 70% BRA. Området er i dag stort sett dyrka jord – også dette taler for at området bør utnyttes effektivt, jfr. nasjonale føringer om skjerpa jordvern. Et vesentlig moment er at for lav utnyttelse på sikt vil kunne utfordre den langsiktige grensa mot landbruksområdene som er satt i regionalplanen. Fylkesrådmannen gir derfor **faglig råd** om en høyere områdeutnyttelse enn foreslått.

Felles uteoppholdsareal

Bestemmelsene om felles uteoppholdsareal i områdeplanen viser til bestemmelsene for dette tema i kommuneplanen til Sola. Dette grepet ivaretar størrelse og kvalitet for ulike leke- og uteoppholdsareal, men tillatt avstand mellom bolig og de ulike lekeplassfunksjonene er større i kommuneplanen, sammenliknet med retningslinjer i RPJSR. Kommuneplanen åpner for 400 meters avstand mellom bolig og områdelekeplass og 100 meters avstand mellom bolig og nærlekeplass. RPJSR, som er vedtatt etter kommuneplanen og dermed gjelder foran kommuneplanen, anbefaler avstand på 150 – 200 meter mellom bolig og områdelekeplass og 50 – 70 meter mellom bolig og nærleke/møteplass for alle.

Type uteareal	Mål	Utløses av	Dekker inntil	Min. størrelse	Anbefalt maks. avstand til bolig
Møteplass for alle (sandleke-plass)*	- Møteplass for alle aldersgrupper; - Opphold med sittegruppe som er universelt utformet - Solrik og lun plassering på tilnærmet flatt areal - Fleksible arealer som kan reprogrammeres avhengig av brukergrupper - Barnehagebarns behov for aktivitet, undring og bevegelse skal imøtekommes	4 boliger	25* boliger	150 m ²	50-70 meter**
Område-lekeplass (kvartals-lekeplass)	- Skal legge til rette for mangebruk og sosialt samvær for alle aldersgrupper - Inneholder lekeapparater, sittegrupper og område for fri lek - Skal være offentlig tilgjengelig	25 boliger	200 boliger	1 500 m ²	150-200 meter**

Figur 5 Tabellen viser størrelse- og avstandskrav til ulike lekeplassfunksjoner, jfr RPJSR

Type	Utløses av antall boenheter	Dekker inntil antall boenheter	Hoved Aldersgruppe	Minimums-størrelse lekeareal	Anbefalt maks avstand til bolig
Nærlekeplass (Sand- Lekeplass)	6	25 ¹⁾	Barnehagebarn (0-6 år)	200	100 meter
Områdelekeplass (Kvartals-lekeplass)	25	100	Barn, unge og eldre (5-13 år)	2 dekar	400 meter

Figur 6 Tabellen viser størrelse- og avstandskrav til ulike lekeplassfunksjoner, jfr kommuneplanen i Sola

Avstandskrav til både nærlekeplass og områdelekeplass er nøye vurdert gjennom arbeid med RPJSR. I en overordna plan der hovedformålet er å tilrettelegge for boliger, mener fylkesrådmannen det er uheldig å signalisere at avstand fra bolig til områdelekeplass kan være større enn anbefalingene i regionalplanen. Eventuelt behov for større avstand til nærlekeplass og områdelekeplass enn norm bør vurderes ut fra de konkrete omgivelsene i hver enkelt detaljreguleringsplan, og ikke gis som en overordna føring i områdeplanen.

Plassering av parkeringsareal

Planen gir ikke konkrete føringer for plassering av parkeringsareal, i fellesanlegg eller over/under bakken. Dette mener fylkesrådmannen er uheldig ut fra flere grunner.

Avstand til felles uteoppholdsareal er ikke godt nok forankret i bestemmelsene. Dette gjør at areal nær boligene potensielt kan nyttes til parkering heller enn til å skape gode uterom nær boligene.

En stor andel parkering under bakken kombinert med nærhet til kollektiv og god parkeringsdekning for sykkel vil kunne bidra til at bil blir et mindre foretrukket reisemiddel. Parkering under bakken bidrar også til mer effektiv arealbruk. Fylkesrådmannen viser også her til skjerpa nasjonale og regionale føringer for jordvern som tilsier krav om effektiv arealbruk. I regional jordvernstrategi er et

prioritert tiltak for ivaretagelse av jordvern i reguleringsplaner å «ikke planlegge for omdisponering av jordbruksareal til parkering på bakkeplan».

Oppsummering - arealutnyttelse

Signal som muliggjør stor avstand til områdelekeplass og møteplass for alle/nærlekeplass er særlig uheldig så lenge planen i liten grad gir føringer for hvor mye areal på bakken som vil kunne bli brukt til parkering. Etter fylkesrådmannen sin vurdering bør planen prioritere å utforme store nok felles uteoppholdsareal med god kvalitet framfor areal til parkering på bakkenivå.

Fylkesrådmannen foreslår **innsigelse** til manglende krav om arealutnyttelse.

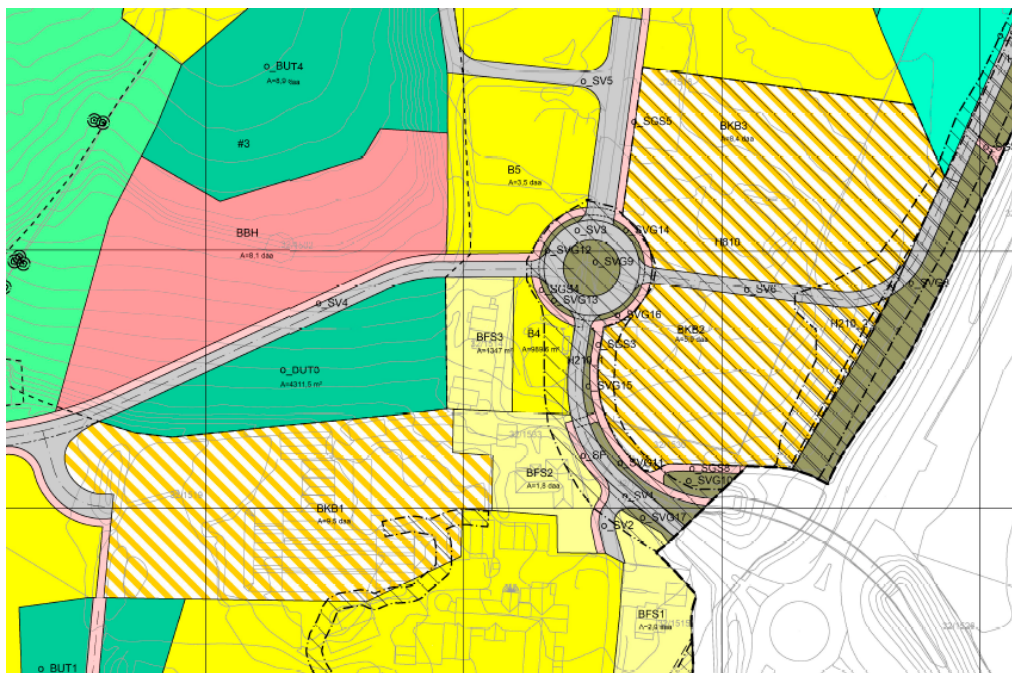
Kombinerte formål

Sentralt i planområdet er det satt av plass til barnehage (BBH) og kombinerte formål bolig/tjenesteyting/næring (BKB1) og kombinerte formål bolig/tjenesteyting/forretning (BKB 2-3).

Innenfor områdene BKB 2-3 er dagligvare og nærservice avgrenset til å være maksimalt 1250 m² BRA og tjenesteyting avgrenset til inntil 500 m² BRA. Tillatt virksomhet i området BKB1 er derimot mindre fastlagt. Området BKB1 er lokalisert der det allerede i dag er etablert drivhus som tilbyr utleie for arrangementer, kurs, underholdning og kafe, «Drivhuset på Bærheim».

I 2008 ble det gitt dispensasjon til etablering av et spisested på den aktuelle tomten BKB1. Vilkår for dispensasjon var at spisestedet skulle etableres i eksisterende bygninger og at spisestedet skulle knyttes til allerede etablert aktivitet. Dispensasjonen var midlertidig, og det ble gitt en tidsfrist for igangsetting av regulering av eiendommen til 14.05.10. Eiendommen er i dag uregulert.

I forslag til områdeplan er det ikke krav om videre detaljregulering av delområdet BKB1. Dette kombinert med svært runde formuleringer om hva området kan brukes til, og evt. fordeling av ulike funksjoner, mener fylkesrådmannen er uheldig. Det er hverken satt en øvre eller nedre grense for omfang av tjenesteyting. Bestemmelsene slik de er formulert åpner i prinsippet for at hele område BKB1 med en områdeutnyttelse på 120% BRA kan nyttes til ulike næringsformål.

Figur 7 Utsnitt av forslag til reguleringsplankart for Bærheim. Områder for kombinerte formål, BKB 1-3 er plassert sentralt rundt kollektivpunktet.

Regionalplan Jæren legger opp til at lokalisering av arbeidsplasser, handel og tjenester bør skje etter prinsippet om «rett virksomhet på rett sted» - det vil si at næringsvirksomheter finner lokalisering i næringsområder som passer med virksomhetens areal- og transportbehov. Virksomheter med mange arbeidsplasser/ besøkende i forhold til arealbehovet bør lokaliseres i og nær sentrumsområder. Dette gir god arealutnyttelse og mulighet for at mange kan gå, sykle eller reise kollektiv. Virksomheter med større arealbehov og færre arbeidsplasser/besøkende pr areal bør lokaliseres mindre sentralt for å spare de mest tilgjengelige arealene.

Prinsippet om «rett virksomhet på rett sted» er også forankret i byvekstavtalen på Nord – Jæren. Det å etablere nye arbeidsplass- og besøksintensive virksomheter, nær kollektivknutepunkter og ved viktige holdeplasser/knutepunkt langs Bussveien, dobbeltsporet eller i senterområder er en viktig forutsetning for å nå målene i byvekstavtalen om nullvekst

I RPJSR er ulike virksomheter inndelt i kategorier, kategori 1, 2 og 3 ut fra prinsippet rett virksomhet på rett.

Kategori	Type virksomhet	Prinsipp for lokalisering	Tilgjengelighet	Areal-utnyttelse*	Parkering**
Kategori 1	Høy arbeids- plass- og/eller besøksintensitet.	I by- og tett- stedssentre	Høy tilgjengelighet for gåing, sykling og kollektivtransport.	Høy areal- utnyttelse	Lavest dekning for bil pr ansatt/ besøkende. Høy dekning for sykkel.
Kategori 2	Middels arbeids- plass- og besøks- intensitet.	Integrert i by-/ tettsteds- strukturen	God tilgjengelighet for gåing, sykling og kollektivtransport.	Middels areal- utnyttelse	Lav dekning for bil pr ansatt/ besøkende. Høy dekning for sykkel.
Kategori 3	Lav arbeids- plass- og besøks- intensitet.	Nær hoved- infrastruktur	Kan ha lavere tilgjengelighet for gåing, sykling og kollektiv- transport.	Kan ha lavere areal- utnyttelse	Lav dekning for bil pr areal pga færre ansatte og besøkende.

I den grad det bør åpnes for næring innenfor planområdet, mener fylkesrådmannen slik etablering bør avgrenses til næring som faller inn under kategori 2, jfr. retningslinjene i RPJSR. Dette bør spesifiseres i bestemmelsene. Det bør også nøye vurderes om eventuelt økt omfang av ulike funksjoner innenfor BKB1 vil kunne komme i konflikt med prinsipp og «rett virksomhet på rett sted».

Området BKB1 er på 9,5 dekar med en samlet utnyttelse på 120% BRA. Dette åpner for et mulig utnyttingsareal på 11400 m². Arealet vil bli liggende tett inntil kvartalslekeplass og ny boligbebyggelse. Omfang av eventuell utvidelse av eksisterende virksomhet bør derfor gjøres greie for med hensyn til eventuell støy, biltrafikk m.m. for tilgrensende boligområder.

Fylkesrådmannen foreslår **innsigelse** til manglende konkretisering av arealbruk på området BKB1. Utvidelse av eksisterende tiltak og eventuelt etablering nye tiltak bør vurdere gjennom detaljreguleringsplan. Videre bør det framgå i bestemmelsene at eventuell næringsvirksomhet på eiendommen bør være i samsvar med «næringskategori 2» i RPJSR.

Adkomst til området

Adkomst til planområdet blir fra relativt ny rundkjøring på fv4526 Forusbeen. Trafikkanalysen fra WPS viser at denne rundkjøringen vil ha god kapasitet, også med fremskrevne trafikk tall og når områdeplanen er fullt realisert.

Rundkjøring Forusbeen/Varabergveien vil ut fra analysen nå en belastningsgrad over anbefalt nivå ved full utbygging. Trafikkanalysen skisserer at det kan etableres to filer inn i rundkjøringen fra vest ved behov i fremtidig situasjon, men at dette på grunn av usikkerhet rundt belastningsgrad ikke tas inn som rekkefølgekrav i områdeplanen.

Fylkesrådmannen er delvis uenig i dette og mener det ikke vil være noe i veien for å knytte dette til fremtidige byggetrinn, for eksempel at det skal utarbeides en ny trafikkanalyse med oppdaterte trafikk tall dersom dette fremkommer som behov ved kommende detaljreguleringsplaner.

Kommunen har vurdert å åpne kommunal veg Skadbergveien gjennom planområdet for trafikk, men går ikke inn for dette bl.a. pga. mer trafikk/trafikkstøy og dårligere

trafikksikkerhet. Som kommunen anfører vil dette også virke negativt sett opp nullvekstmålet. Rogaland fylkeskommune støtter denne vurderingen.

Dagens direkteadkomster til Forusbeen vil få nye adkomster etter hvert som planområdet utvikles. Tilnærmingen med å knytte dette til opparbeidelse av nye veger, o_SV4 og o_SV6 synes fornuftig. Fylkesrådmannen forutsetter at det kun er dagens bruk som legges til grunn i fortsettelsen (og ikke utvidet bruk), frem til opparbeidelse av nevnte veger.

Sykkelrute

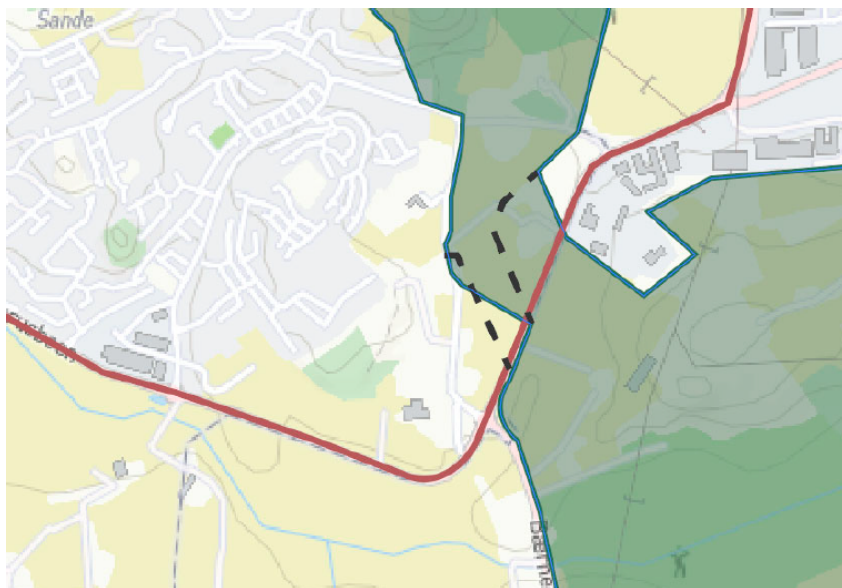
Langs Forusbeen er det opparbeidet sykkelveg med fortau og strekningen er hovedsykkelrute. Fylkesrådmannen forutsetter at kommunen i videre planarbeid har fokus på interne traseer gjennom planområdet for myke trafikanter. Disse må være attraktive og trafikksikre.

Regionalt grøntdrag

Planforslaget innebærer at regionalt grøntdrag delvis blir flyttet noe lengre sør, og også blir gjort smalere enn eksisterende korridor.

Justeringen er gjort ut fra flere hensyn. Blant annet vil foreslått justert område for regional grønn struktur ligge i et lavbrekk. Ved å justere regional grønnstruktur vil området også kunne bidra til håndtering av overvann. Videre vil justering av grensen føre til at et myrområde blir ivaretatt samtidig som justering av grøntdraget trolig vil kunne fungere bedre som trekkveg for rådyr og annet vilt ved at grøntdraget blir plassert i ubebygde område, og ikke i område med spredt bebyggelse som i dag. Et moment er også at ny hovedvannledning er planlagt i trase noe sør for eksisterende regionalt grøntdrag. Hovedvannledning båndlegger store areal som likevel ikke kunne bli bebygde.

Fylkesrådmannen har forståelse for mange av argumentene for å justere grøntdraget noe sørover, men er skeptisk til at grøntdraget blir gjort betydelig smalere enn opprinnelig skissert i kommuneplanen. Dette blir ytterligere forsterket ved at kvartalslekeplasser er plassert innenfor grøntdraget. Før endelig vedtak ber fylkesrådmannen kommunen vurdere nøye om bredden for det foreslåtte regionale grøntdraget er stor nok til alle de ulike funksjonene, turdrag for allmennheten, overvannshåndtering og spredningskorridor for planter og dyr blir tilstrekkelig ivaretatt innenfor rammene som er satt for det regionale grøntdraget.

Figur 8 Foreslått justering av regional grønnstruktur. Grønn farge viser eksisterende regional grønnstruktur. Svart stiplet linje viser forslag til justert regional grønnstruktur.

Nyere tids kulturminner

Ved oppstart av planen påpekte fylkesrådmannen at den eks-tyske splinhangaren på gnr 32 bnr 1501 er den eneste gjenværende av omtrent 30 splinhangarer bygd rundt den tyske flyplassen og taksebanen på Forus under andre verdenskrig. Den er så langt vites også den siste gjenværende i Rogaland i det hele tatt. Fylkesrådmannen vurderte på denne bakgrunnen at splinhangaren bør bevares som et kulturminne av regional verdi. Fylkesrådmannen ga også uttrykk for at det bør stilles krav om at splinhangaren ryddes, istandsettes i nødvendig grad og skiltes i samråd med kultursjefen i Sola og/eller regional kulturminnemyndighet. Videre ba fylkesrådmannen om at steingarder i området ivaretas så langt som mulig.

Fylkesrådmannen finner det svært positivt at bevaring av splinhangaren er ivaretatt i planen. Dette er gjort ved bruk av bestemmelsesområde (#1). Fylkesrådmannen ser at bestemmelsesområdet har en klar bestemmelse, men mener likevel at det bør vurderes om splinhangaren heller burde være vernet med hensynssone H570, som er Plan- og bygningslovens mest spesifikke redskap for vern av nyere tids kulturminner. Fylkesrådmannen gir følgelig **faglig råd** om at vern av splinhangaren på gnr 32 bnr 1501 med hensynssone H570 (fremfor gjennom bruk av bestemmelsesområde) vurderes. Forholdet mellom bruk av bestemmelsesområde eller hensynssone (sikringssone) blir i øvrig også kommentert i eget brev ad. automatisk fredede kulturminner.

Det er ikke satt krav om rydding, nødvendig istandsetting og skilting.

Fylkesrådmannen understreker at det er tale om et kultur-/krigsminne av regional verdi, og mener fortsatt at det er viktig at det stilles slike krav som kan bidra til økt opplevelsverdi. Dette bør sikres gjennom egne bestemmelser og evt. forankres i planens rekkefølgebestemmelser. I en så omfattende plan som dette, vil rydding, nødvendig istandsetting og skilting av splinhangaren etter fylkesrådmannens være et begrenset tiltak med stor gevinst i form av økt opplevelsverdi og historisk forankring i områdets tidligere bruk. Fylkesrådmannen gir følgelig **faglig råd** om at det i planbestemmelsene stilles krav om rydding, nødvendig istandsetting og skilting

av splinhangaren på gnr 32 bnr 1501, og at kravet forankres i planens rekkefølgebestemmelser.

Det er positivt at det er satt krav om at steingarder skal ivaretas som synlige kulturminner så langt det er mulig.

Vi merker oss en mindre feil i planbeskrivelsens pkt. 6.3.12, hvor det fremgår at bestemmelsesområde #1 viser sikringsområdet rundt båndlagt kulturminner. I øvrige plandokumenter (bestemmelser og plankart) er det bestemmelsesområde #2, som viser et slikt sikringsområde, mens bestemmelsesområde #1 er ment å ivareta splinhangaren.

Automatisk freda kulturminne

Det er innenfor områdeplanen registrert et automatisk freda kulturminnefelt, en gravrøys med id 24763. Kulturminnet er i planforslaget foreslått regulert til hensynssone H730. Sikringssonen er derimot merket som bestemmelsesområde # 2. Dette er ikke riktig markering av automatisk freda kulturminner. Sikringssonen til et automatisk freda kulturminne er en del av kulturminnet og skal følgelig inngå i hensynssone H730. Med bakgrunn i dette har seksjon for kulturarv rettet administrativ innsigelse til feil markering av automatisk freda kulturminner i arealplankartet og til unøyaktige bestemmelser knyttet til automatisk freda kulturminner i forslag til reguleringsbestemmelser i brev datert 02.12.2021 til Sola kommune. Innsigelsen kan løses dersom sikringssonen også reguleres til hensynssone H730 og bestemmelse 5.3 oppdateres i tråd med våre merknader.

Konklusjon

Etter fylkesrådmannen sin vurdering gir planforslaget ikke gode og/eller presise nok rammer for: kollektivdekning, krav om effektiv arealbruk (potensielt stor andel overflateparkering kombinert med at planen åpner for at lekeareal kan bli plassert lengre unna boligene enn norm, jfr. RPJSR) og videreutvikling av området BKB1.

Fylkesrådmannen gir faglig råd om noe høyere krav til boligtetthet, parkeringsdekning, bruk av hensynssone for bevaring av kulturminne og krav om rydding, nødvendig istandsetting og skilting av splinhangaren. I tillegg blir det gitt administrativ innsigelse til feil markering av automatisk freda kulturminner.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksfremlegg

Arkivreferanse: 2019/49183-19
Saksbehandler: Knut Thorkildsen Slettebak
Avdeling: Plan-, miljø- og samfunnsavdelingen

Sandnes kommune - gnr. 39, bnr. 529 - m.fl. - detaljregulering - Hoveveien 19 og 21 - plan 201925 - høring

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
8/2022	25.01.2022	Fylkesutvalget

Vedlegg:

- 1 Plankart vertikalnivå 1
- 2 Bestemmelser
- 3 Planbeskrivelse
- 4 Oppdaterte illustrasjoner
- 5 Sandnes kommune - gnr. 39, bnr. 529 - mfl - detaljregulering - Hoveveien 19 og 21 - plan 201925 - høring - Uttalelse

Sammendrag

Sandnes kommune har lagt fram detaljplan for et transformasjonsområde langs Hoveveien. Fylkesrådmannen er i hovedsak positiv til planforslaget, men fremmer forslag om innsigelse til tre forhold som vurderes å være i strid med regionalplan for Jæren og søre Ryfylke. Dette gjelder utnyttelse av området, parkering og en åpning for tjenesteyting i hele planområdet.

Fylkesrådmannens innstilling

1. Rogaland fylkeskommune fremmer innsigelse til at planen ikke i tilstrekkelig grad sikrer god utnyttelse av planområdet.
2. Rogaland fylkeskommune fremmer innsigelse til planens bestemmelser knyttet til parkering.
3. Rogaland fylkeskommune fremmer innsigelse til at det åpnes for tjenesteyting i BKB2.

Inge Smith Dokken
fylkesrådmann

Christine Haver
regionalplansjef

Bakgrunn for saken

Sandnes kommune har sendt detaljregulering for Hoveveien 19 og 21 på høring. Ved oppstart av planarbeidet ble det gitt tilbakemelding om flere tema som kunne være konfliktfulle. Fylkesrådmannen har vurdert at planen på enkelte tema ikke i tilstrekkelig grad tar hensyn til disse innspillene, og at planen er i strid med føringer i regionalplan for Jæren og søre Ryfylke.

Høringsinnspill knyttet til kulturminner og samferdsel er i denne saken sendt som eget brev til kommunen, da det var behov for utsatt frist for behandling i fylkesutvalget og planforslaget ikke var konfliktfullt knyttet til disse temaene. Brevet er vedlagt saken til informasjon.

Problemstilling

Fylkesrådmannen ber fylkesutvalget ta stilling til om det skal fremmes innsigelse til planen med bakgrunn i planforslagets konflikt med føringer i regionalplan for Jæren og søre Ryfylke knyttet til:

- omfang av tjenesteyting i planområdet,
- god utnyttelse av området,
- parkeringsbestemmelser.

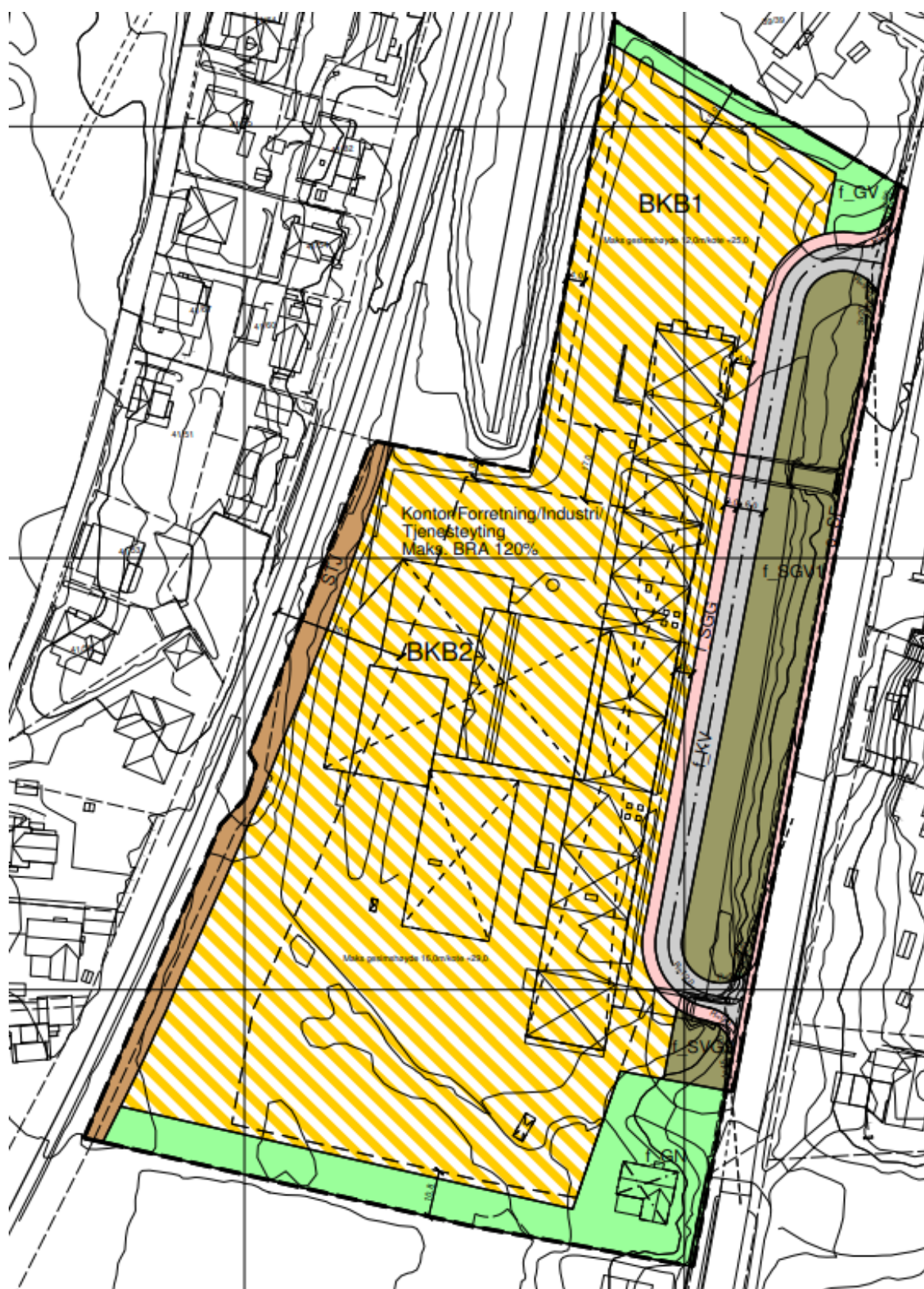
Saksopplysninger

Planforslaget har som hensikt å legge til rette for *«forretning med salg av plasskrevende varer, tjenesteyting, kontor og industri med tilhørende parkeringsareal.»*

Planområdet er i kommuneplanen disponert til transformasjonsområde, og skal ifølge denne legge til rette for etablering av bolig og næring. Det har i utarbeidelsen av reguleringsplan blitt vurdert at området er for støyutsatt til etablering av boliger.

Området ligger utenfor Sandnes sentrum, men det er vurdert at det kan åpnes for tjenesteyting i form av treningssenter og en kontorandel på opptil 60%, begrenset til kontor tilhørende virksomheter som etablerer seg i planområdet. Ut over dette åpnes det for handel med plasskrevende varer og industri. Reguleringsplanen åpner for en maksimal utnyttelse på 120% BRA. Det er ikke satt noen nedre grense for utnyttelse. Krav til utnyttelse for dette området er i kommuneplanen satt til 70-150% BRA og i regionalplan for Jæren og søre Ryfylke er næringsområder i kategori 2 satt til 60-140% BRA.

Fylkesrådmannen ga, med bakgrunn i områdets sentrale plassering, ved oppstart av planarbeidet innspill om at det burde legges til rette for en høyere utnyttelse (denne var anslått til 92% BRA på det tidspunktet) og at det åpnes for en blanding mellom kategori 1 og 2 virksomheter. Det ble også pekt på at overflateparkering ville være konfliktfylt.

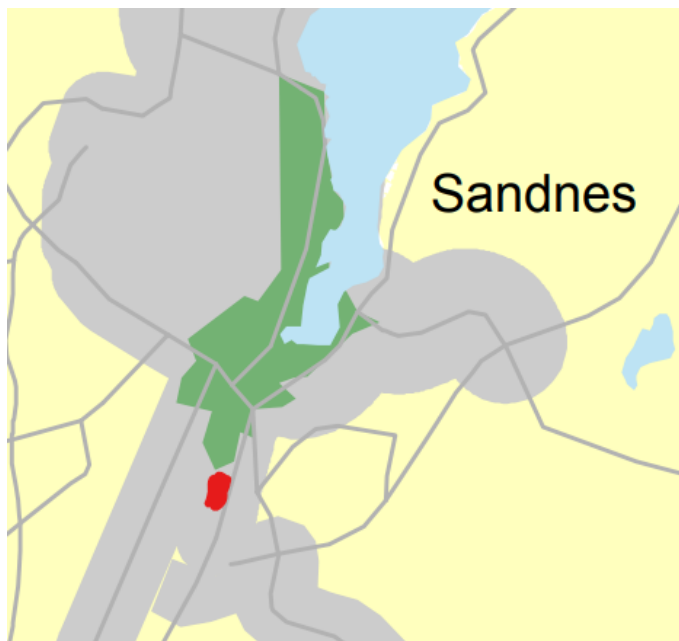
Figur 1 Plankart (vertikalnivå 2) for planen. Planområdet ligger mellom jernbanen i vest og Hoveveien i øst.

Parkering

Planforslaget åpner for opptil 1 bilparkeringsplass pr 100 m² BRA. Det skal settes av 5% HC-parkeringsplasser og minst 10% av parkeringsplassene skal tilrettelegges for ladbare kjøretøy. Det skal settes av minimum 2 sykkelparkeringsplasser pr 100 m² BRA. Minst halvparten av disse skal være under tak.

Parkeringssonene vist i regionalplanen er ikke helt tydelige, men fylkesrådmannen vurderer at planområdet ligger i parkeringssone 2 i regionalplan for Jæren, men like utenfor sone 1. Kravet til parkeringsdekning for bilparkering er derfor 0,9 plasser per 100 m² BRA for kontor, forretning og tjenesteyting, og 0,5 plasser per 100 m² for industri.

Planen åpner for at det kan etableres parkering under bebyggelsen, og det er utarbeidet plankart for vertikalnivå 1 (under øvrig bebyggelse). Størrelsen på parkeringsarealet er noenlunde tilsvarende som for bebygd areal på bakkeplan og overstiger parkeringsbehovet i vesentlig grad. Det er imidlertid ikke krav om parkering under bakken i andre tilfeller enn ved en høy (minst 30%) andel kontorbebyggelse.

Figur 2 Planområdets plassering i forhold til parkeringssoner. (Grønn er sone 1, grå er sone 2.)

Bil	Sone 1	Sone 2	Sone 3
Høy arbeidsplass- og besøksintensitet: Kontor, kjøpesenter, forretning, tjenesteyting	0,5	0,9	0,5
Lav arbeidsplass- og besøksintensitet: Industri, lager		0,5	
Bolig	0,7	1	1,2 Blokkbebyggelse 1,8 Småhus- bebyggelse

Figur 3 Retningslinjer for parkeringsnivå i regionalplan for Jæren og søre Ryfylke.

Fylkesrådmannens vurderinger

Fylkesrådmannen er i hovedsak positivt innstilt til intensjonen som ligger bak planforslaget. Det er gjort gode vurderinger knyttet til formål innenfor området. Planforslaget legger imidlertid på noen områder ikke tydelige nok føringer til å sikre at intensjonen oppnås.

Formål i planområdet

Fylkesrådmannen støtter forslaget om å inkludere en mindre del av planområdet som tjenesteyting. Området ligger tilstrekkelig nært sentrum til at dette kan forsvares, og tiltenkt virksomhet (idrettshall/treningssenter) vil ikke nødvendigvis gi den beste utnyttelsen om det lokaliseres i mer sentrumsnære områder. Fylkesrådmannen har heller ingen vesentlige merknader til at det tillates inntil 60% av arealet til kontor for virksomheter som etablerer seg i området.

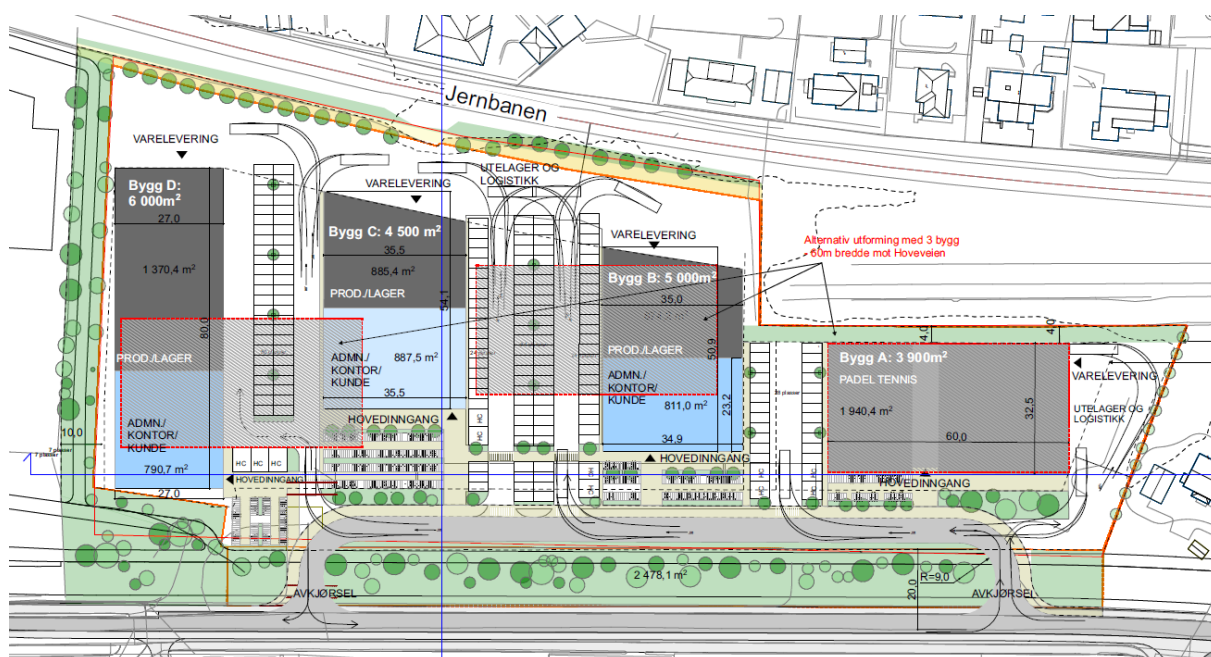
Planen mangler imidlertid bestemmelser som sikrer planens intensjoner.

Planforslaget åpner i prinsippet for at hele planområdet kan settes av til ett enkelt formål. For formålet tjenesteyting vurderer fylkesrådmannen at dette vil være konfliktfylt. Intensjonen i forslaget er at tjenesteyting bare skal etableres i nordre del av området (BKB1), men dette er ikke begrenset i plankart eller bestemmelser. Fylkesrådmannen fremmer derfor forslag om innsigelse til manglende avgrensning av formål i planens bestemmelser. Det bør i bestemmelsene, i tråd med planens øvrige dokumenter, spesifiseres at tjenesteyting (idrettshall/treningssenter) kun tillates i BKB1.

Utnyttelse

Det åpnes for en maksimal utnyttelse på 120% BRA. Dette er vesentlig lavere enn maksimumsutnyttelsen som er satt for området i kommune- og regionalplan. I planforslaget er det heller ikke satt en minimumsutnyttelse. Sentral plassering langs hovedkollektivakse i forholdsvis kort avstand til sentrum, og med god tilgjengelighet for gående og syklende, tilsier at området bør kunne utnyttes bedre.

Planens illustrasjoner viser en betydelig andel parkering på bakkeplan, som er en del av den beregnede utnyttelsen på 120% BRA. Om man ser bort fra parkeringsareal vil utnyttelsen være på cirka 100% BRA.

Figur 4 Illustrasjonsplan som viser mulig bebyggelse med henholdsvis tre (lyst grått) og fire (blå og mørk grå) bygg. Flere illustrasjoner finnes i vedlegg 4.

Bestemmelsene stiller kun krav om parkering under bakkeplan ved en høy kontorandel. I og med at parkering under bakken er dyrt sammenlignet med overflateparkering kan dette i praksis bidra til å presse utnyttelsen i området ned, gjennom å redusere kontorandelen. Utnyttelsen i området vil også reduseres vesentlig dersom virksomhetene som etablerer seg i området ikke har behov for kontorbebyggelse i flere etasjer.

Fylkesrådmannen fremmer forslag om innsigelse til at planen ikke i tilstrekkelig grad sikrer god arealutnyttelse.

Forretning

Planen åpner for handel med plasskrevende varer. Opplistingen er i hovedsak i tråd med unntakene fra regional planbestemmelse, som er biler, båter, landbruksmaskiner, trelast og andre større byggevarer, men det er også nevnt varegruppen «motorkjøretøy». Dette er ikke i samsvar med regionalplanen, og det er uklart akkurat nøyaktig hva denne varegruppen innbefatter. I og med at opplistingen i regionalplanen er uttømmende fremmer fylkesrådmannen faglig råd om at «motorkjøretøy» tas ut av bestemmelsenes opplisting av plasskrevende handelsvarer.

Parkering

Parkeringsnivået i planen er høyere enn retningslinjene i regionalplan for Jæren og søre Ryfylke åpner for. Planen har ikke et tydelig skille mellom de forskjellige formål som inngår i planområdet, og fastsetting av parkeringsnivå må derfor gjøres skjønnsmessig. Regionalplanen åpner for 0,9 parkeringsplasser for flere av formålene, men 0,5 plasser for industri. Rett nivå for parkering vil derfor være mellom disse nivåene, avhengig av fordeling mellom forskjellige formål. Fylkesrådmannen vurderer derfor at parkeringsdekning uansett må reduseres noe.

Planen åpner for at hovedtyngden av parkeringen etableres på bakkeplan. Dette gir svært dårlig utnyttelse av sentrumsnære arealer, og var et av momentene fylkesrådmannen ved oppstart av planarbeidet påpekte som konfliktfylt. Uten krav blir det mindre sannsynlig at parkering under bakkeplan realiseres, i og med at prisen for utbygger vil være høyere. Parkering på bakkeplan reduserer muligheten for god utnyttelse av arealene, enten det er til bebyggelse, til «menneskevennlige» arealer eller til å øke blågrønn faktor.

Parkering er et viktig virkemiddel for å oppnå nullvekstmålet for personbiltransport på Nord-Jæren. Regionalplanen fremhever prinsipper om å underbygge ønsket arealbruk og å lokalisere parkering i bygg eller under bakken. Fylkesrådmannen fremmer derfor forslag om innsigelse til planens bestemmelser knyttet til parkering. Planen bør sikre at hovedtyngden av parkering legges under bakkeplan, og at parkeringsnivå er i tråd med retningslinjene i Regionalplan for Jæren og søre Ryfylke.

Planen stiller krav om at 5% av parkeringsplassene etableres som HC-parkering. Med en stram parkeringsdekning bør det vurderes om andel HC-parkering bør heves noe.

Fylkesrådmannen vurderer nivået for sykkelparkering som fornuftig, gitt plassering og blanding av forskjellige funksjoner i planområdet. Fylkesrådmannen fremmer imidlertid faglig råd om at det i forbindelse med større handelsvirksomheter stilles krav om at en andel av sykkelparkeringsplassene skal være tilrettelagt for større sykler, herunder transportsykler.

Blågrønn faktor

Fylkesrådmannen registrerer at det i planens illustrasjoner vises en beregnet blågrønn faktor på 0,25. Dette er lavt sammenlignet med kommuneplanens retningslinje om at blågrønn faktor bør være 0,7 i dette området. En lav blågrønn faktor henger blant annet sammen med stor overflateparkering. Fylkesrådmannen fremmer faglig råd om at blågrønn faktor økes til det nivå kommuneplanen stiller krav om.

Folkehelse

Fylkesrådmannen vurderer at planforslaget i liten grad har direkte konsekvenser for folkehelse, ut over at etablering av idrettshall/treningssenter har en positiv effekt. Dersom planen kan legge til rette for et større innslag av grønne arealer i stedet for parkering mellom bygningene vil også dette kunne ha en positiv effekt på folkehelsen.

Konklusjon

Fylkesrådmannen mener det er behov for visse justeringer for å sikre en god plan, og fremmer faglige råd og forslag om innsigelser for å ivareta disse. Det legges særlig vekt på å sikre god utnyttelse av planområdet og å sikre en lavere parkeringsdekning og at denne legges under bakkenivå. Foreslått innsigelse til avgrensning av formålet tjenesteyting vurderes som en formalitet, da dette også er intensjonen i planforslaget.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksfremlegg

Arkivreferanse: 2021/64813-4
Saksbehandler: Knut Thorkildsen Slettebak
Avdeling: Plan-, miljø- og samfunnsavdelingen

Sandnes kommune - gnr. 69, bnr. 3098 og 3121 - endring av plan 2014122 - Lurahammaren

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
9/2022	25.01.2022	Fylkesutvalget

Vedlegg:

- 1 Oversendelsesbrev med kommunens beskrivelse av planforslaget
- 2 Oversiktskart
- 3 Plankart
- 4 Endringer i gjeldende bestemmelser

Sammendrag

I forbindelse med endring av del av detaljreguleringsplan for Lurahammaren foreslår Sandnes kommune å øke parkeringsdekningen for området. Fylkesrådmannen fremmer forslag om innsigelse til denne endringen.

Fylkesrådmannens innstilling

1. Rogaland fylkeskommune fremmer innsigelse til planens parkeringsdekning. Innsigelsen kan løses ved at parkeringsnivå harmoniseres med retningslinjer i regionalplan for Jæren og søre Ryfylke.

Inge Smith Dokken
fylkesrådmann

Christine Haver
regionalplansjef

Bakgrunn for saken

Sandnes kommune har sendt på høring en endring av detaljreguleringsplan for Lurahammaren. Gjeldende plan ble vedtatt våren 2016. Deler av planområdet er allerede utbygd, men utbygger ser at det er behov for å gjøre noen justeringer for å øke salgbarheten av boligene i de blokkene som ennå ikke er bygd.

Problemstilling

Fylkesrådmannen er i hovedsak positivt innstilt til foreslått endring, men ber fylkesutvalget ta stilling til om det skal fremmes innsigelse til parkeringsdekning for bil, som heves i strid med regionalplan for Jæren og søre Ryfylke.

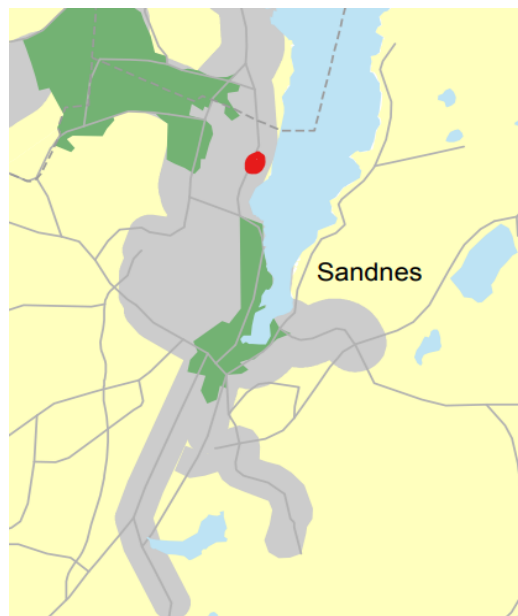
Fylkesutvalget har behandlet flere saker med tilsvarende problemstilling i den senere tid.

Saksopplysninger

Hele reguleringsplanen åpner opp for minimum 90 og maksimum 105 leiligheter fordelt på fire blokker. Det er nå foreslått en endring i leilighetsmiksen i to blokker innenfor gjeldende plan, da det har vist seg vanskelig å selge de boenhetene planen legger til rette for. Det vil bli flere mindre leiligheter i størrelsen 45-75 m², med innslag av noen større leiligheter. Antall boenheter endres ikke, men bebyggelsen får et litt større fotavtrykk. Det gjøres noen mindre endringer på utforming av balkonger for å ivareta solforhold på lekeareal.

I forbindelse med denne planendringen heves også antall bilparkeringsplasser pr boenhet. I gjeldende plan åpnes det for 1,0 parkeringsplasser per boenhet, pluss 0,2 gjesteparkeringsplasser per boenhet. Dette er i endret planforslag hevet til 1,5 parkeringsplasser inkludert gjesteparkering. Økningen i antall parkeringsplasser gjelder ifølge bestemmelsene også for de utbygde blokkene, men det forutsettes at disse allerede er etablert med 1,2 parkeringsplasser per boenhet, i tråd med gjeldende reguleringsplan.

Planområdet ligger nær Gamleveien i Sandnes kommune, litt sør for Lurahammaren ungdomsskole og umiddelbart vest for friluftsområdet Lurahammaren. Det er bussholdeplasser langs Gamleveien, som ligger om lag 50 meter (luftlinje) fra planområdet, hvor bussrute 6 har 4 avganger per time begge veier.

Figur 1 Planområdet vist i parkeringssonekart fra regionalplanen.

Området ligger innenfor parkeringssone 2 i regionalplan for Jæren og søre Ryfylke. Kravet til parkeringsplasser her er maksimalt 1 bilparkeringsplass per boenhet, inkludert gjesteparkering, og 3 sykkelparkeringsplasser per boenhet.

Bil	Sone 1	Sone 2	Sone 3
Høy arbeidsplass- og besøksintensitet: Kontor, kjøpesenter, forretning, tjenesteyting	0,5	0,9	0,5
Lav arbeidsplass- og besøksintensitet: Industri, lager		0,5	
Bolig	0,7	1	1,2 Blokkbebyggelse 1,8 Småhus- bebyggelse

Figur 2 Retningslinjer for parkeringsdekning i regionalplan for Jæren og søre Ryfylke. (Kravene er inkludert gjesteparkering.)

Fylkesrådmannens vurderinger

Fylkesrådmannen har ingen vesentlige merknader til endringene som foreslås med unntak av økningen i parkeringsdekning.

Parkering var et av temaene som ble grundig gjennomgått ved revisjon av Regionalplan for Jæren og søre Ryfylke i 2019. Parkering er en viktig del av regionens politikk for arealbruk, og for bruk av infrastruktur som dekker innbyggernes mobilitetsbehov. Det er ønskelig å redusere biltrafikken både på grunn av klimaforpliktelser, energibruk, lokal forurensing og støy. Parkering og trafikk-løsninger er også et viktig tema i byvekstavtalen. For å nå nullvekstmålet skal antall bilturer være konstant uavhengig av befolkningsøkning. Et viktig virkemiddel for å nå dette målet er en restriktiv parkeringspolitikk. Ut fra overordna mål ble det ved revisjon av regionalplanen gjort innstramminger i retningslinjer for parkering, særlig i sentrumsområder og i områder nær bussvegen.

Et av hovedprinsippene i regionalplanen er å bygge tett nært sentrum og nær kollektivakser nettopp for å kunne redusere biltrafikk. Parkeringsnormer i regionalplanen er derfor differensiert ut fra avstand til sentrumsområder og kollektivakser.

Bakgrunnen for økt parkeringsdekning ved planendringen er at kommuneplan for Sandnes åpner for dette. Det er imidlertid i strid med regionalplan for Jæren og søre Ryfylke med en slik økning, og denne gjelder foran kommuneplanen siden den er vedtatt sist. Kommunen er i ferd med å utarbeide ny kommuneplan, og denne skal, ifølge regionalplanen, sette de samme strengere føringene for parkering i kommunen.

En økning av parkeringsdekningen for framtidige blokker, samtidig som regionalplanen har strammet inn føringene for parkering vil ikke bidra til at all økning i persontransport skjer i form av gange, sykling eller kollektivtransport, slik intensjonen i regionalplan og byvekstavtale er. Fylkesrådmannen vurderer derfor denne endringen som konfliktfull.

Tilrettelegging for en større andel mindre boenheter, som trolig er vanligste boform for de som har valgt å ikke ha bil, tilsier heller at det bør være mulig å legge til rette for lavere parkeringsdekning her enn i de allerede utbygde blokkene i samme område.

Vedtatt reguleringsplan stiller krav om 5% parkeringsplasser for bevegelseshemmede. Fylkesrådmannen vurderer dette som lavt, ved et strammere parkeringsnivå, og fremmer derfor faglig råd om å øke dette noe.

Vedtatt plan stiller også krav om at det tilrettelegges for at 5% av parkeringsplassene tilrettelegges for lading av elbil. Dette er et nivå som ikke er i takt med den andel av bilsalget elbiler utgjør. I utgangspunktet bør de fleste parkeringsplasser i en boligblokk kunne tilrettelegges for lading. Fylkesrådmannen fremmer faglig råd om at dette kravet endres til et oppdatert nivå.

Planendringen øker kravet til sykkelparkering til 3 plasser per boenhet. Det videreføres krav om at en av disse plassene skal være på bakkeplan i tilknytning til inngangsparti. Fylkesrådmannen har ingen vesentlige merknader til krav knyttet til sykkelparkering.

Konklusjon

Fylkesrådmannen legger til grunn at foreslåtte parkeringsbestemmelser er i strid med regionalplan for Jæren og søre Ryfylke og anbefaler på denne bakgrunn å fremme innsigelse til planforslaget.

Det fremmes faglig råd om at det stilles et oppdatert krav til tilrettelegging for lading av elbiler.

Det fremmes også faglig råd om at antall parkeringsplasser for bevegelseshemmede økes noe.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksfremlegg

Arkivreferanse: 2020/43215-15
Saksbehandler: Hans Olav Myskja
Avdeling: Plan-, miljø- og samfunnsavdelingen

Karmøy kommune - samfunnsdelen 2021-2030 - planforslag til offentlig ettersyn og høring

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
10/2022	25.01.2022	Fylkesutvalget

Vedlegg:

- 1 Karmøy kommune - samfunnsdelen 2021-2030 - planforslag til offentlig ettersyn og høring
- 2 Protokoll og saksutredning - Førstegangshøring av kommuneplanens samfunnsdel 2021-2030
- 3 Forslag til Kommuneplanens samfunnsdel 2021-2030

Sammendrag

Karmøy kommune har sendt kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi for 2021-2030 til offentlig ettersyn. Kommunen har valgt ut syv prioriterte satsingsområder som omfatter temaene helse, utdanning, likestilling, anstendig arbeid og økonomi, bærekraftige byer og lokalsamfunn, klima og naturmangfold og samarbeid. Arealstrategien tydeliggjør at vekstkraften i perioden skal styres mot de tre byene på Karmøy. Planforslaget tar stilling til langsiktige utfordringer og mål, og viser en overordnet retning for kommunens videre planlegging og aktivitet i perioden.

Fylkesrådmannens innstilling

Fylkesutvalget vurderer at planforslaget på en god måte tar stilling til langsiktige utfordringer og mål, og viser en overordnet retning for kommunens videre planlegging og aktivitet i perioden. Fylkesutvalget vil berømme hovedgrepet i arealstrategien, som gir tydelig signal om en dreining bort fra en ekstensiv og bilbasert arealutvikling. Fylkesutvalget slutter seg til fylkesrådmannens innspill til planforslaget slik det framgår av saksfremlegget.

Inge Smith Dokken
fylkesrådmann

Christine Haver
regionalplansjef

Bakgrunn for saken

Kommunestyret i Karmøy vedtok den 16.12.2019 å sette i gang arbeidet med å utarbeide ny samfunnsdel til kommuneplanen. Planprogrammet ble godkjent av formannskapet 28.09.2020, etter at det hadde vært på høring og offentlig ettersyn. I tråd med planprogrammet er forslag til kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi sendt på høring til Rogaland fylkeskommune i forbindelse med offentlig ettersyn.

Problemstilling

Samfunnsdelen skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier, og vil være retningsgivende for kommunens videre planlegging og aktivitet i perioden 2021-2030. Fylkesutvalget bes ta stilling til om samfunnsdelen til kommuneplanen for Karmøy kommune er i samsvar med regionale planer og strategier for lokal samfunnsutvikling.

Saksopplysninger

Kommunen har valgt en hovedvisjon; «Sammen skaper vi en bærekraftig og inkluderende kommune» og syv prioriterte satsingsområder som ligger til grunn for samfunnsdelen:

- God helse
- God utdanning
- Likestilling mellom kjønnene
- Anstendig arbeid og økonomisk vekst
- Bærekraftige byer og lokalsamfunn
- Stoppe klimaendringene og styrke naturmangfoldet
- Samarbeid for å nå målene

Under hvert satsingsområde er det gitt et kort sammendrag av utfordringsbilde, sammenhenger med andre mål og forutsetninger for å lykkes. Videre er det listet opp delmål som uttrykker hvor langt man ønsker at Karmøysamfunnet skal ha kommet i fremtiden med hensyn til satsingsområdene. Arealstrategien bygger på en vurdering av tre ulike scenarioer for hvor videre vekst i kommunen skal prioriteres.

Hovedgrepet i den foreslåtte arealstrategien er å styre vekstkraften inn mot byene, samt å avklare funksjonsdelingen mellom byer og tettsteder.

Fylkesrådmannens vurderinger

Fylkesrådmannen oppfatter at planforslaget følger opp planprogrammet og adresserer sentrale samfunnsutfordringer gjennom de satsingsområdene som formannskapet har vedtatt at skal prioriteres i planarbeidet. Fylkesrådmannen vil fremheve at satsingsområdene i planforslaget i store trekk sammenfaller med prioriteringene fylkeskommunen har gjort i Utviklingsplan for Rogaland 2021-2024. Dette gir et godt utgangspunkt for samarbeidet mellom fylkeskommunen og Karmøy kommune i oppfølgingen av disse planene.

Dokumentets struktur

Planforslaget har en enkel og tydelig oppbygning med én hovedvisjon og syv prioriterte satsingsområder. Hvert satsingsområde har ett hovedmål og flere delmål. Det er en klar sammenheng mellom kommunens satsingsområder og FNs bærekraftsmål. Grunntanken om at «ingen skal etterlates» går også som en rød tråd gjennom dokumentet.

Fylkesrådmannen mener at FNs bærekraftsmål er brukt til å strukturere arbeidet på en god måte, og at denne fremgangsmåten er helt i tråd med overordna føringer om at FNs bærekraftsmål skal ligge til grunn for samfunns- og arealplanleggingen i Norge. Det er også lagt vekt på sammenhenger mellom de ulike delmålene.

Sammenlignet med gjeldende samfunnsdel er planforslaget kortet betydelig ned. Det er bare i begrenset grad vist til konkrete tiltak og strategier for å nå delmålene. Det fremgår at dette er et bevisst valg, da det legges opp til at oppfølging skal skje gjennom videre utarbeiding av tematiske strategier og handlingsplaner, hvor målene skal operasjonaliseres gjennom samarbeid og samskaping.

Fylkesrådmannen vurderer det som positivt at kommune har tatt tak i erfaringene fra bruken av gjeldende samfunnsdel, for å søke å lage et mer hensiktsmessig styringsdokument. Det kortfattede formatet forutsetter samtidig at målsetningene i samfunnsdelen får god forankring og blir iverksatt i kommunens handlingsplaner for å fungere etter intensjonen. Fylkesrådmannen oppfordrer kommunen til å sikre en oversiktlig og god sammenheng mellom innsatsområdene og påfølgende økonomiplan og tematiske handlingsplaner, hvor tiltak og ressursbruk skal konkretiseres. Som en del av dette oppfordrer fylkesrådmannen kommunen til å lage målbare indikatorer for de ulike delmålene slik at det går an å vurdere måloppnåelse i planen på en systematisk måte.

Medvirkning

Planforslaget er oppgitt å være resultat av omfattende medvirkning. I planprogrammet ble det skissert et opplegg for medvirkning med mål om å involvere bl.a. politikere, administrasjon, innbyggere, frivillighet, næringsliv og øvrig sivilsamfunn. Fylkesrådmannen mener at dette burde vært omtalt mer i høringsforslaget, og at planmaterialet bør suppleres på dette punktet - enten i selve plandokumentet eller i vedlegg som beskriver resultater fra medvirkningen. Ikke minst bør det fremgå hvordan det er lagt til rette for medvirkning for grupper som ikke alltid kommer til orde, slik som barn og unge og personer med funksjonsnedsettelse.

Prioriterte satsingsområder

God helse

Satsingsområdet beskriver kommunens visjon om å bli et inkluderende helsefremmende samfunn som fremmer livskvalitet, utjevner sosiale forskjeller, og skaper gode oppvekst- og levekår. Lavekårs kartleggingen har vist at det er en del geografiske forskjeller innad i kommunen. Et av hovedtrekkene er at by- og tettstedsområdene oppnår lavere rangering på flere levekårsindikatorer. Gjennom samfunnsdelen og arealstrategien gis det et tydelig signal om at det skal satses på byene for å utjevne de geografiske ulikhetene, bl.a. ved å heve kvaliteten på byenes uterom og å gjennomføre en byutvikling med mennesker i sentrum.

Fylkesrådmannen savner her en noe bredere beskrivelse av hvilke andre virkemidler som kan brukes inn mot områdene med størst levekårsutfordringer. Kommunen

jobber fra før systematisk og godt med folkehelse, men fokuset på utjevning av geografiske forskjeller kan styrkes også i kommunens andre styringsdokument innenfor folkehelseområdet.

I plandokumentet beskrives flere overordnede trekk fra utfordringsbildet. Karmøy har flere tilfeller av livsstilssykdommer enn landsgjennomsnittet. Det er færre unge som er fysisk aktive og som er fornøyde med helsen enn landsgjennomsnittet. Det er også en økning av ungdommer som rapporterer om psykiske plager og ensomhet. Karmøy vil i likhet med andre kommuner merke de demografiske endringene med økt andel eldre. Delmålene innenfor satsingsområde *god helse* favner bredt og gjelder hele befolkningen. Dette er bra, men fylkesrådmannen mener delmålene i større grad kunne reflektert de folkehelseutfordringene kommunen ønsker å *prioritere* med utgangspunkt i utfordringsbildet.

God utdanning

Satsingsområdet beskriver hvilke overordna målsettinger kommunen skal jobbe for innen utdanning. Her er det bl.a. lagt vekt på viktigheten av tidlig innsats, et mest mulig sømløst tjenestetilbud, samt kompetanseutvikling blant lærere og ledelse. Karmøy har satt seg et mål om at alle i kommunen skal fullføre videregående utdanning. Dette er ambisiøst, men også helt i tråd med fylkeskommunens mål om økt gjennomføring i videregående opplæring. Fylkesrådmannen vil også trekke frem som positivt at kommunen har fokus på livslang læring. Det står at man sammen med kompetansemiljøer og næringslivet vil jobbe målrettet for et godt samsvar mellom kompetansebehov og kunnskap. Dette samsvarer godt med fylkeskommunens innsatsområde i Utviklingsplanen: *Utvikle og fornye kompetansen i arbeidsstyrken*. Fylkesrådmannen vil i den forbindelse minne om at fylkeskommunen har satt i gang arbeidet med en ny Regionalplan for kompetanse, og vil oppfordre kommunen til å se hen til dette planarbeidet.

Likestilling mellom kjønnene

Satsingsområdet beskriver hvordan kommunen skal jobbe med strukturell endring for å bedre kjønnslikestilling i kommunen. Noe av bakgrunnen er at Karmøy ligger under nasjonale snittverdier for viktige likestillingsparameter: For å motvirke dette skal kommunen bl.a. jobbe for en mer kjønnsbalansert næringsstruktur, heltidskultur, og fremme en likestillingskultur på alle læringsarenaer. Fylkesrådmannen verdsetter at kommunen vil være en pådriver for et likestilt og inkluderende arbeidsliv. Kvinners deltakelse i arbeidslivet er en grunnleggende forutsetning for bærekraft i samfunnet. Kommunen har et viktig ansvar som stor arbeidsgiver innen kvinne dominerte yrker som for eksempel pleie- og omsorgstjenester. Fylkesrådmannen vil i den forbindelse påpeke at heltidskultur ikke bare dreier seg om likestilling, men at det også er en forutsetning for gode og profesjonelle tjenester.

Et av delmålene innenfor satsingsområde likestilling er at *«Karmøysamfunnet har en politisk deltakelse som gjenspeiler samfunnet og inkluderer alle uavhengig av alder, kjønn, legning, funksjonsevne, etnisitet, nasjonal opprinnelse, religion eller økonomisk status.»* Her er det stort sammenfall med fylkeskommunens satsingsområde *Demokratisk deltakelse og mangfoldig medborgerskap*. Kommunens arbeid med universell utforming har tydelig relevans både for likestilling og inkludering, og for satsingsområde bærekraftige byer og lokalsamfunn.

Fylkesrådmannen vil oppfordre kommune til å forankre sitt arbeid med universell utforming enda tydeligere i samfunnsdelen.

Anstendig arbeid og økonomisk vekst

Næringsutvikling og verdiskaping er et sammensatt tema. Beskrivelsen av satsingsområdet i planforslaget viser med stor tydelighet hvordan anstendig arbeid og økonomisk vekst henger tett sammen med de andre bærekraftsmålene, og hvordan det er nødvendig å se disse i sammenheng for å adressere kommunens utfordringer knyttet til likestilling, sysselsettingsgrad og utdanning.

Kommunen har fokus på sin egen rolle i som innkjøper, og hvordan offentlige anskaffelser kan brukes strategisk for å stimulere næringslivet. Fylkesrådmannen vil i den forbindelse berømme Karmøy for det arbeidet som allerede er lagt ned når det kommer til klimavennlige anskaffelser.

I arealstrategien er det lagt vekt på hvilken rolle byene kan ha for verdiskaping, særlig med tanke på etablering av besøks- og arbeidsplassintensiv virksomhet. Samtidig fremheves det i planforslaget at det grønne skiftet vil skape nye muligheter for vekst, blant annet innenfor grønn energi og industri, havnæringene og reiseliv og opplevelse. Det står også at Karmøy kommune vil bidra til at regionen tar en ledende posisjon innenfor fornybar energi. Dette er næringer som krever areal, og hvor det vil måtte gjøres avveininger og prioriteringer opp mot andre hensyn som jordvern, naturmangfold og friluftsliv. Fylkesrådmannen vil oppfordre kommunen til å bruke samfunnsdelen og arealstrategien til å drøfte noen av de målkonfliktene som kan oppstå i sammenheng med grønn omstilling, og å tydeliggjøre sine prioriteringer inn mot arbeidet med arealdelen. Det er naturlig å se dette i sammenheng bl.a. med arbeidet som fylkeskommunen har igangsatt med utarbeiding av en Regionalplan for areal- og kraftkrevende virksomhet.

Det siste delmålet innenfor satsingsområdet handler om å skape *«en bærekraftig turistnæring, som fremmer kultur- og naturverdier, med verdiskaping tilsvarende landsgjennomsnittet»*. Fylkesrådmannen vil fremheve den ressursen Karmøy sin levende kulturarv utgjør for turisme og reiseutvikling. Fylkesrådmannen mener at den satsingen kommunen har på forvaltning og formidling av kulturarven med fordel kunne gjenspeilt seg i enda større grad i planforslaget.

Bærekraftige byer og lokalsamfunn

Satsingsområdet understreker den nøkkelrollen byene på Karmøy vil spille for å nå mange av bærekraftsmålene. God by- og stedsutvikling skal legge til rette for en kortreist hverdag hvor man kan jobbe, handle og bo uten å måtte være avhengig av privatbilen. Byene skal også være arenaer for næringsutvikling, og gi gode møteplasser og oppvekstmiljø. Fylkesrådmannen mener at det er strategisk riktig å styre vekstkraften inn mot byene. Kommunedelplanene som er utarbeidet for Kopervik, Skudeneshavn og Åkrehamn gir et planmessig rammeverk for utviklingen. Mulighetsstudiet som er utarbeidet for de tre byområdene viser noe av mulighetsrommet, og hvilke stedskvaliteter det kan bygges videre på. Behovet for involvering, medvirkning og samskaping som er uttrykt under satsingsområde *samarbeid for å nå målene* vil i høyeste grad gjøre seg gjeldende for å få til en vellykket by- og tettstedsutvikling.

Stoppe klimaendringene og styrke naturmangfoldet

Kommunen har under dette satsingsområdet kombinert bærekraftsmålene *Stopp klimaendringene*, *Livet på land* og *Livet i havet*. Klimatilpasning inngår også under dette temaet.

Klimagassutslipp

Det er i planforslaget uttrykt en klar ambisjon om at Karmøy skal bli et lavutslippssamfunn hvor klimagassutslippene i 2050 er redusert med 90 til 95 prosent fra referanseåret 1990. Det er bra at kommunen har integrert den nasjonale målsetningen i eget planverk. For å ha en virkelig effekt bør en slik langsiktig målsetning følges opp med mer kortsiktige etappemål og tiltak for å nå disse. Fylkesrådmannen anbefaler at det settes konkrete målsetninger innenfor planens tiltenkte virketid, som minst samsvarer med den nasjonale målsetninger om 50-55 % reduksjon i klimagassutslipp innen 2030.

Et eksempel på dette kan være konkrete årlige målsetninger med tiltak. Det kan også være en målsetning som strekker seg til utgangen av planens tiltenkte virketid, med tiltak som samsvarer med målsetningen for å sikre faktiske utslippskutt. Det er naturlig at dette konkretiseres og følges opp i temaplanen for klima, energi, miljø og natur som skal utarbeides i perioden, men fylkesrådmannen anbefaler at samfunnsdelen brukes for å gi nødvendig forankring for kommunens mål om utslippskutt.

Arealstrategien gir gode forutsetninger for en utvikling som bidrar til mer bærekraftig mobilitet og lavere klimagassutslipp fra transport. En kompakt arealutvikling vil også kunne bidra til mindre utslipp fra arealbruksendringer. Karmøy har relativt store myr- og våtmarksareal, som potensielt kan inneholde store mengder karbon. Fylkesrådmannen er kjent med at kommunen har søkt om midler til en kartlegging og vurdering av karbonrike naturområder, noe som vil kunne utgjøre et viktig kunnskapsgrunnlag inn i arbeidet med arealdelen.

Naturmangfold og arealbruk - arealregnskap

FNs naturpanel har gjort det klart hvor stor negativ innvirkning menneskelige arealinngrep har for verdens naturmangfold. Dette har også blitt understreket i lanseringen av Norsk Rødliste for 2021, som viser at ni av ti trua arter påvirkes negativt av menneskelige arealendringer. Et arealregnskap kan gjøre det tydeligere for kommunen hvor mye arealer de legger opp til at skal utbygges i årene fremover, og skape en bevissthet om hvor mye matjord eller naturområder som blir borte. Et arealregnskap gir også et bedre grunnlag for å vurdere klimagassutslipp fra arealbruksendringer, jf. ovenfor. Fylkesrådmannen vil oppfordre kommunen til å ta i bruk arealregnskap i arbeidet med kommuneplanens arealdel, og det vil være en fordel om kommunen forankrer sine målsettinger knyttet til arealforbruk også i samfunnsdelen med arealstrategi.

Samarbeid for å nå målene

Fylkesrådmannen mener det er et strategisk riktig grep å prioritere samhandling og samskaping med kommunens innbyggere. At kommunen ivaretar et godt frivillig organisasjonsliv kan fungere som et viktig supplement til det kommunale tjenestetilbudet, for eksempel med hensyn til integrering, aktiviteter for barn, unge og eldre. Samhandling og samskaping har også en egenverdi som folkehelsetiltak, hvor innbyggerne får medvirke til å utvikle egne bomiljø/samfunn.

Det siste delmålet under satsingsområde samarbeid handler om at *«Karmøy kommune anerkjenner og styrker regionens rolle i utviklingen av et bærekraftig samfunn.»* I forlengelsen av dette mener fylkesrådmannen at behovet for samarbeid på tvers av kommunegrenser kunne vært understreket sterkere. Karmøy, og særlig fastlands-Karmøy, er tett sammenvevd med Haugesund. Det er mange innbyggere som jobber i Haugesund, og også en betydelig innpendling fra de andre kommunene i regionen. En rapport utarbeidet av NORCE samfunnsforskning i 2020, beskriver noen utfordringer som går igjen i flerkommunale byområder, inkludert Haugesund/Karmøy. Det kommer blant annet frem at den administrative oppdelingen av byområdene kan hemme engasjementet i lokaldemokratiet og effektiviteten til lokalforvaltningen. Fylkesrådmannen mener at samfunnsdelen kunne gått lenger i å belyse både muligheter og utfordringer i samarbeidet med nabokommunene, samt å inkludere dette i kommunens målsetninger.

Arealstrategi

Hovedgrepet i forslaget til arealstrategi er å styre vekstkraften inn mot byene, samt avklare funksjonsdelingen mellom byer og tettsteder. Helt konkret legger arealstrategien opp til at minst 75% av boligveksten kan skje i kommunens tre byer: Kopervik, Åkrehamn og Skudeneshavn. De resterende 25% kan realiseres i allerede etablerte og prioriterte tettsteder med sosial og teknisk infrastruktur. Besøksintensiv handel og service, og all arealintensiv næring (kontorvirksomhet) bør iht. strategien kanaliseres mot byene. Dagligvarehandel og servicefunksjoner i tettstedene skal fortsatt kunne utvikles, men de skal dimensjoneres for å kunne betjene sitt eget lokale nærområde. Det understrekes at Karmøy kommune fortsatt skal legge til rette for gode og inkluderende lokalsamfunn i hele kommunen, men at befolkningsvekst, handel, kontor og tjenesteyting i størst mulig grad skal styres mot sentrumsområdene.

Fylkesrådmannen vurderer at forslaget til arealstrategi i stor grad bygger opp om målsetningene i Regionalplan for Haugalandet, og følger opp hovedstrategien «By og tettsted» i regionalplanen. I dette ligger det en ambisjon om å styrke by-, og tettstedssentrene, slik at de blir mer attraktive for etableringer og kan utvikle et godt servicetilbud for sine omland. Fylkesrådmannen vil berømme hovedgrepet i arealstrategien, som gir tydelig signal om en dreining bort fra en ekstensiv og bilbasert arealutvikling. Føringer om fordeling av boligveksten er formulert som at minst 75% av veksten *kan* skje i byene. For å gjøre denne føringer enda tydeligere anbefaler fylkesrådmannen at setningen omformuleres til at minst 75% av boligveksten *skal* skje i byene, og at den resterende veksten *skal* skje i de etablerte og prioriterte tettstedene.

Arealstrategien gir i hovedsak føringer om hvilke typer arealbruk som skal kanaliseres inn mot sentrumsområdene. I videre arbeid med kommuneplanens arealdel vil det trolig måtte gjøres en rekke avveininger også når det gjelder arealbruk utenfor tettstedsstrukturen. Dette kan for eksempel gjelde behov for areal til større nærings- og industrivirksomheter, forvaltning av strandsonen og havområdene, vern av matjord og viktige naturområder, samt videreutvikling av overordnet grønnstruktur og friluftsområder. Arealstrategien viser det strategiske hovedgrepet, og fylkesrådmannen erkjenner at denne tydeligheten kan være en styrke. Fylkesrådmannen mener likevel at kommunen bør vurdere å konkretisere noen hovedprioriteringer knyttet til arealbruken også utenfor byene. På denne måten kan arealstrategien få en bredere anvendelse for eksempel ved grovsiling av arealinnsnittene i arealdelen.

I arealstrategien står det at Norheim bør vurderes annerledes enn de andre tettstedene. Det kommer imidlertid ingen konkretisering av hvilke føringer som skal gjelde for Norheimsområdet. Fylkesrådmannen mener at arealstrategien kunne blitt styrket som arealpolitisk styringsverktøy ved å gå inn i denne problemstillingen.

Når det gjelder lesbarhet vil fylkesrådmannen anbefale at tekstdelen i arealstrategien bearbejdes noe videre. Kapitlet inneholder relativt mye kompakt sammenhengende tekst, til dels med lange utdrag fra scenarioutredningen. Hovedføringene i arealstrategien kan med fordel trekkes ut i en oppsummering. Fylkesrådmannen anbefaler også at sammenhengen mellom de anbefalte alternativene i scenarioutredningen og det valgte hovedgrepet i arealstrategien tydeliggjøres.

Jordvernmål

Karmøy kommune vedtok i 2019 en jordvernstrategi med et måltall for maksimal årlig omdisponering av dyrka jord. Dette var basert på det regionale jordvernmålet for Rogaland, som igjen var fastsatt ut fra daværende nasjonalt mål om maks 4000 daa årlig omdisponering. I 2021 vedtok Stortinget ny nasjonal jordvernstrategi med et mål om maks 3000 daa årlig omdisponering innen 2025. I Hurdalsplattformen er det signalisert at regjeringen ønsker å skjerpe inn jordvernmålet ytterligere, til maks 2000 daa årlig omdisponering. I lys av dette vil fylkesrådmannen oppfordre kommunen til å vurdere å oppdatere sitt jordvernmål i samfunnsdelen. Som en oppfølging av Regionalplan for Jæren og søre Ryfylke er det utarbeidet en egen veileder for utarbeiding av arealstrategi og jordvernmål. Fylkesrådmannen vil understreke at metodikken for arealregnskap og fastsettelse av jordvernmål som er vist i veilederen i høyeste grad også er relevant for kommunene på Haugalandet.

Konklusjon

Karmøy kommune har gjort et grundig arbeid i utformingen av kommuneplanens samfunnsdel og arealstrategi. Planen bør knyttes opp til en handlingsplan i form av økonomiplan/budsjett og gi føringer for senere utforming av kommuneplanens arealdel. Fylkesrådmannens innspill oppsummeres som følger:

- Fylkesrådmannen vil fremheve som positivt at satsingsområdene i planforslaget i store trekk sammenfaller med prioriteringene fylkeskommunen har gjort i Utviklingsplan for Rogaland 2021-2024.

- Fylkesrådmannen oppfordrer kommunen til å lage målbare indikatorer for de ulike delmålene slik at det blir mulig å vurdere måloppnåelse i planen på en systematisk måte.
- Planforslaget bør suppleres med en beskrivelse av medvirkningsopplegget og resultater fra dette.
- Fylkesrådmannen anbefaler at fokus på utjevning av geografiske forskjeller styrkes videre, også i andre styringsdokument innenfor folkehelseområdet.
- Kommunen bør vurdere å vise en tydeligere prioritering i delmålene på folkehelseområdet når det gjelder hvilke utfordringer som skal vektlegges.
- Fylkesrådmannen vil oppfordre kommunen til å forankre sitt arbeid med universell utforming enda tydeligere i samfunnsdelen.
- Fylkesrådmannen oppfordrer kommunen til å inkludere sin satsing på kulturarv tydeligere i planforslaget.
- Fylkesrådmannen vil oppfordre kommunen til å bruke samfunnsdelen og arealstrategien til å drøfte noen av målkonfliktene som kan oppstå i sammenheng med grønn omstilling, og å tydeliggjøre sine prioriteringer inn mot arbeidet med arealdelen.
- Fylkesrådmannen anbefaler at det settes konkrete målsetninger for klimagasskutt innenfor planens tiltenkte virketid, som minst samsvarer med den nasjonale målsetninger om 50-55 % reduksjon i klimagassutslipp innen 2030.
- Fylkesrådmannen vil berømme arealstrategiens hovedgrep, som gir et tydelig signal om en dreining bort fra en ekstensiv og bilbasert arealutvikling og bygger opp om sentrale målsetninger og strategier i Regionalplan for Haugalandet.
- Fylkesrådmannen anbefaler at arealstrategiens føring om fordeling av boligvekst omformuleres fra «kan» til «skal».
- Fylkesrådmannen vil oppfordre kommunen til å ta i bruk arealregnskap i arbeidet med kommuneplanens arealdel, og å forankre sine målsettinger knyttet til arealforbruk i arealstrategien.
- Fylkesrådmannen anbefaler kommunen å inkludere målsetninger knyttet til samarbeid med nabokommunene i byområdet under satsingsområde samarbeid.
- Kommunen bør vurdere å konkretisere arealstrategiens føringer når det gjelder Norheimsområdet.
- Fylkesrådmannen anbefaler at tekstdelen til arealstrategien bearbeides for å tydeliggjøre de viktigste føringene.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksfremlegg

Arkivreferanse: 2021/58592-3
Saksbehandler: Knut Harald Dobbe
Avdeling: Plan-, miljø- og samfunnsavdelingen

Økonomisk støtte til Sykkelturen 2022 i regi av Norges frivillighetssentraler

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
11/2022	25.01.2022	Fylkesutvalget

Vedlegg:

- 1 Rogaland, Presentasjon Fylkeskommunen sykkelturen2022 .pptx.pdf

Sammendrag

Norges Frivillighetssentraler har søkt Rogaland fylkeskommune om kr 100 000,- i støtte til gjennomføring av Sykkelturen 2022 for å markere frivillighetens år.

Fylkesrådmannens innstilling

Fylkesutvalget innvilger kr 100 000,- i støtte til Sykkelturen 2022 i regi av Norges frivillighetssentraler. Beløpet dekkes over ansvar 130300 og tjeneste 48003 «Til FUs disposisjon».

Inge Smith Dokken
fylkesrådmann

Christine Haver
avdelingsleder

Bakgrunn for saken

Norges Frivillighetssentraler har søkt Rogaland fylkeskommune om kr 100 000,- i støtte til gjennomføring av Sykkelturen 2022. Syv av ti fylker har til nå gitt støtte til arrangementet.

Problemstilling

Fylkesutvalget skal ta stilling til om Norges frivillighetssentraler skal tildeles økonomisk støtte til gjennomføring av Sykkelturen 2022. Den omsøkte støtten skal gå til utstyr, kampanjemateriell og organisering.

Saksopplysninger

Sykkelturen 2022 er et av signalarrangementene i Frivillighetens år. Norges Frivilligsentraler er ansvarlig for å planlegge sykkelturen i samarbeid med en rekke regionale og lokale organisasjoner. Sykkelturen starter på Nordkapp 21. mai og avsluttes i Agder på Arendalsuka 16. august 2022. Sykkelturen vil gå gjennom Rogaland 30. juni til 6. juli. Hvert fylke har fått tildelt en uke hvor de kan fronte sin region, og samtidig skape aktiviteter på tvers av generasjoner, kulturer og samfunnslag langs ruten.

Arrangementet skal synliggjøre viktigheten av fellesskap, aktivitet og gode relasjoner. Dette er god folkehelse i praksis, og videre er formålet å løse samfunnsutfordringer gjennom samskaping. Følgende formål er oppgitt:

Oppnå bedre folkehelse

- Synliggjøre viktigheten av fellesskap
- Enkeltmennesket som ressurs (Seniorressursen)
- Aktivitet og gode relasjoner
- Helse og livsmestring
- Aldersvennlige samfunn
- Mangfold
- Senke barrierer
- Engasjere, motivere og inspirere
- Aktivitet på tvers av generasjoner, kulturer, organisasjoner og foreninger
- Løse samfunnsutfordringer sammen

21. september i år ble det arrangert et seminar med 150 deltagere nasjonalt for å markere oppstarten av det arbeidet som de regionale og lokale gruppene nå skal i gang med. Fylkeskommunene er invitert inn og har deltatt i arbeidsgruppen for å planlegge sykkelruten og aktiviteter i vår region.

Sykkelturen 2022 er knyttet til arbeidet med bærekraftsmålene; mangfold og inkludering, mindre ulikhet, helse og livskvalitet, bærekraftige byer og samfunn, klima og samarbeid. Videre er Sykkelturen 2022 forankret i Norges frivilligsentraler sitt arbeide med regjeringens kvalitetsreform Leve hele livet. Tiltaket fremmer blant annet frivillighetens bidrag til turopplevelser, fysisk aktivitet, helse og bærekraft.

Den omsøkte støtten skal gå til utstyr, kampanjemateriell og organisering. Norges frivillighetssentraler har søkt alle fylkene om økonomisk støtte. Syv av ti fylker har til nå innvilget støtte.

Fylkesrådmannens vurderinger

Rogaland fylkeskommune ønsker å bygge opp om det frivillige arbeidet som gjøres i Rogaland, for å få et sterkt og levende lokalsamfunn. Frivilligheten bidrar blant annet til bedre folkehelse og trivsel, og legger til rette for at flere kan delta på samfunnets fellesarenaer.

I Utviklingsplanen for Rogaland er et av de langsiktige utviklingsmålene «Helsefremmende og inkluderende samfunn», med de underliggende innsatsområdene «Redusere sosiale forskjeller i helse og samfunnsdeltakelse» og «demokratisk deltakelse og mangfoldig medborgerskap». Å spille på lag med og støtte frivilligheten er viktig for å nå dette målet. En synliggjøring av det lokale mangfoldet av frivillige organisasjoner og aktiviteter er en del av satsingen til fylkeskommunen. Gjennom dette kan kommunene bidra til at flere innbyggere tar del i og engasjerer seg i lokal frivillighet for å fremme egen og andres helse.

2022 er Frivillighetens år. Dette er forankret i Frivillighetsmeldingen fra desember 2018. Året skal sette fokus på frivilligheten som en hjørnestein i den norske samfunnsmodellen og vise frem aktiviteten som skjer på frivillig basis i lokalsamfunn i hele landet.

Sykkelturen vil kunne synliggjøre mye av det frivillige arbeidet som gjøres rundt på de ulike frivilligsentralene og i kommunene og sette et søkelys på viktigheten av det frivillige arbeidet. Videre kan deltagelse bidra til etablering av nye nettverk og bedre tverrsektorielt samarbeid.

Rogaland fylkeskommune markerte starten for frivillighetens år med en oppstartsamling den 12. januar. Videre utover året vil fylkeskommunen bidra til å løfte frem frivilligheten på ulike måter. Den store sykkelturen er derfor et arrangement det er naturlig å støtte opp om. Sykkelturen har et formål som samsvarer med overordnede mål både i utviklingsplanen og regional plan for folkehelse. Den vil også gi mulighet til å profilere fylkeskommunen på en god måte.

Konklusjon

Fylkesrådmannen anbefaler at fylkesutvalget innvilger søknaden om økonomisk støtte til arrangementet Sykkelturen 2022 som et ledd i frivillighetens år.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksfremlegg

Arkivreferanse: 2022/8471-1
Saksbehandler: Iver Jan Leren
Avdeling: Seksjon for næring

Kandidat til energikommisjonen

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
12/2022	25.01.2022	Fylkesutvalget

Vedlegg:

- 1 Kortfattet CV_Yngve Aabø
- 2 Innspillsbrev Energikommisjonen

Sammendrag

Regjeringen skal sette ned en energikommisjon for å se på kraftmarkedet. Dette er en av flere responser på situasjonen i el-kraftmarkedet fra regjeringen. Saken redegjør kort for bakgrunnen for kommisjonen, at det er viktig ha med personer i kommisjonen som kjenner energisituasjonen på Vestlandet godt, samt forslag om å fremme Yngve Aabø som kandidat.

Fylkesrådmannens innstilling

Fylkesutvalget fremmer forslag om Yngve Aabø som kandidat til energikommisjonen.

Inge Smith Dokken
fylkesrådmann

Kate Irene Jellestad Syvertsen
konst. avdelingssjef

Bakgrunn for saken

Energikommisjonen skal oppnevnes for å se på ulike tiltak i dagens kraftmarked. Kommisjonen vil få i oppgave å se på kraftsituasjonen i Norge og særlig på hvordan det på kort og lang sikt kan skaffes bedre balanse mellom tilbud og etterspørsel. For Rogaland vil det være et svært viktig arbeid og det er viktig å få med medlemmer i kommisjonen som kan energisituasjonen på Vestlandet godt. Rogaland fylkeskommune har fått en henvendelse fra New Kaupang om å fremme Yngve Aabø som medlem i regjeringens energikommisjon. Dette kandidaturet fremmes også av andre organisasjoner på Vestlandet.

Problemstilling

Fylkesutvalget skal ta stilling til om Yngve Aabø skal fremmes av Rogaland fylkeskommune som forslag til kandidat til energikommisjonen.

Saksopplysninger

For Vestlandet vil det være viktig å ha medlemmer med i dette utvalget. Vestlandets energisituasjon er helt spesiell med stor mangel på linjekapasitet. Dette saksfeltet må ha solid kompetanse inn i energikommisjonen. Yngve Aabø har lang erfaring fra energimarkedet. Han har den siste tiden arbeidet med utredninger for New Kaupang om kraftsituasjonen i Rogaland og er slik fylkesrådmannen vurderer det en god kandidat å fremme til deltakelse i kommisjonen.

Fylkesrådmannens vurderinger

Fylkesrådmannen mener det vil være viktig for Rogaland å få med et perspektiv fra Vestlandet i dette arbeidet. Energikommisjonen vil måtte se på ulike utfordringer knyttet til kraftproduksjon og overføringslinjer. Yngve Aabø vil kunne gjøre en god innsats i energikommisjonen og foreslår å følge opp New Kaupang sin henvendelse med å fremme kandidaturet.

Konklusjon

Fylkesrådmannen fremmer forslag i tråd med henvendelse fra New Kaupang, om at Yngve Aabø blir medlem i energikommisjonen.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.